



กฤษฎีกา

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๓ (กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๓)

www.krisdika.go.th



• สาธารณรัฐเกาหลี : การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเมืองอัจฉริยะโดยใช้การกำกับดูแลแบบกระจาย

• Better Regulation for Better Life

• การทำงานจากระยะไกล (Telework or Work From Remote)



◆ นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดและมอบเกียรติบัตรให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารงานด้านกฎหมายภาครัฐระดับสูง รุ่นที่ ๘ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ การฝึกอบรมฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนและเสริมสร้างวิสัยทัศน์ สมรรถนะ และขีดความสามารถ ร่วมกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านกฎหมายของแต่ละองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์และเป็นธรรม



◆ นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสัมมนาผู้บริหารระดับต้นและระดับกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ โรงแรมไมด้า แกรนด์ ทวารวดี จังหวัดนครปฐม การสัมมนาฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารระดับต้นและระดับกลางได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกำหนดแนวทางการปฏิบัติทั้งในด้านความรู้วิชาการ ประสบการณ์ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งร่วมกันกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติงาน อันจะทำให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบรรณาธิการ

ช่วงนี้บ้านเมืองค่อนข้างเงียบเชียบ ผู้คนเก็บเนื้อเก็บตัวอยู่กับบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ เนื่องมาจาก COVID-19 หน่วยงานหลายแห่งมีการนำมาตรการการทำงานที่บ้านมาใช้ เพื่อลดปัญหาทั้งด้านมลพิษ ฝุ่นละออง PM2.5 ซึ่งยังคงอยู่กับเราและมีแนวโน้มจะเกิดรุนแรงมากขึ้น ทุกปี รวมถึงลดการแพร่ระบาดหรือการเสี่ยงจากการติดเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ทั่วโลกกำลังเผชิญกันอยู่ในขณะนี้ เรื่องนารัฐในกฤษฎีกาสารฉบับนี้ จึงขอนำเสนอเรื่อง “การทำงานจากระยะไกล” ซึ่งเป็นมาตรการเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการเชิงพื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยมีสำนักงาน ก.พ. เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำระเบียบและระบบเพื่อรองรับการทำงานจากระยะไกลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยได้นำตัวอย่างการทำงานทางไกลของภาครัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่เป็นผู้นำในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทำงานทางไกลที่โดดเด่น มีระบบรองรับที่มีประสิทธิภาพ และมีแนวทางในการติดตามผล มาเล่าสู่กันฟัง บทความทางกฎหมายนำเสนอเรื่อง “มุมมองด้านกฎหมายกรณีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกับพฤติกรรมการอุปโภคบริโภคที่เปลี่ยนไป” โดยปัจจุบันนิยมซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคทางออนไลน์กันเป็นจำนวนมาก แต่เชื่อหรือไม่ว่าผู้บริโภคบางส่วนหรือส่วนใหญ่อาจยังไม่ทราบถึงการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง บทความนี้นำเสนอประเด็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคควรรับทราบตั้งแต่การริ้วสินค้า การตกลงซื้อขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การเสียภาษี การส่งสินค้าและบริการ เพื่อให้ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ สก๊อปพิเศษฉบับนี้นำเสนอวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการบริหารงานของนายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของสำนักงาน ให้มีความทันสมัยและตอบโจทย์ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอเรื่อง “ระบบคลาวด์กลางภาครัฐ” ซึ่งเป็นเป้าหมายของรัฐในการบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานกันได้อย่างเป็นระบบ เพื่อนำสู่การปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพบริการดิจิทัลให้แก่ประชาชนและเป็นข้อมูลในการพัฒนาประเทศทุกมิติ ซึ่งขณะนี้สำนักงาน ก.พ. กำลังดำเนินการในเรื่องนี้ด้วยเช่นกัน หากมีความคิดเห็นจะนำมาเสนอให้ผู้อ่านกฤษฎีกาสารได้รับทราบ บทความกฎหมายต่างประเทศนำเสนอเรื่อง สาธารณรัฐเกาหลี: การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเมืองอัจฉริยะ โดยใช้การกำกับดูแลแบบกระบวนทราย การกำกับดูแลแบบกระบวนทรายคืออะไร เกี่ยวข้องกับเมืองอัจฉริยะอย่างไร ติดตามได้ในคอลัมน์นี้ ปิดท้ายด้วยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งเป็นความพยายามที่จะทำให้กฎหมายเอื้อประโยชน์แก่ประชาชนให้มากที่สุด โดยร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ประชาชนสามารถยื่นคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ณ สถานีตำรวจท้องที่ใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นท้องที่เกิดเหตุเท่านั้น หวังว่าท่านผู้อ่านกฤษฎีกาสารทุกท่านจะได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์จากเราและติดตามกันต่อไป จนกว่าจะพบกันฉบับหน้า

บรรณาธิการ

สารบัญ

- ๒** เทคโนโลยีสารสนเทศ
ระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (Government Data Center and Cloud services : GDCC)
- ๕** ความเห็นทางกฎหมาย
ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา
- ๗** ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการวิปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง
- ๙** บทความทางกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ
สาธารณรัฐเกาหลี: การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเมืองอัจฉริยะ
โดยใช้การกำกับดูแลแบบกระบวนทราย
- ๑๔** สก๊อปพิเศษ
Better Regulation for Better Life
- ๑๕** บทความทางกฎหมาย
มุมมองด้านกฎหมายกรณีการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
กับพฤติกรรมการอุปโภคบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป
- ๑๙** เรื่องนารัฐ
การทำงานจากระยะไกล (Telework or Work From Remote)
- ๑๙** ประโยชน์จากร่างกฎหมาย
ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ.

ปกหลัง

“บทความ ข้อความ หรือความเห็นใดที่ปรากฏ
ในกฤษฎีกาสารเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน
ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกอง
บรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย”

คณะผู้จัดทำ

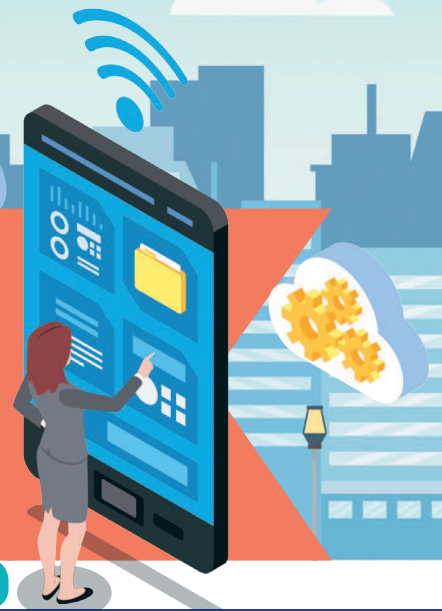
- ที่ปรึกษา**
นายปรกรณ์ นิลประพันธ์
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
- นางพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ
นายโกมล จิรัชัยสุทธิกุล
นางสาวอัญชลิตา กองอรรถ
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
และกรรมการร่างกฎหมายประจำทุกท่าน
- บรรณาธิการ**
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
- กองบรรณาธิการ**
นางอร่ามลักษณ์ ลาพินี
นายสุชัย งามจิตต์เอื้อ
นางสาวนุชนาด เกษมพิบูลย์ไชย
นายอรรถสิทธิ์ กิ่งมด
นางสาวปราณี ติรสมบุญศิริ
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ**
นางสาวรัชณี สังข์ทองงาม
นางเกสินี แสงสุวรรณ
นางชุตินา ไทญ้อย
นายณพดล เปลินเสวี

จัดทำโดย
ส่วนช่วยอำนวยความสะดวกและประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๒๐๕, ๑๖๔๐
โทรสาร ๐ ๒๒๒๐ ๗๖๓๙
www.krisdika.go.th, www.lawreform.go.th

ระบบคลาวด์กลางภาครัฐ

(Government Data Center and Cloud services : GDCC)

ส่วนสารสนเทศ สำนักงานเลขาธิการ



กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ร่วมด้วย สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (สดช.) และ บมจ. กสท โทรคมนาคม (CAT) เปิดตัว “โครงการ Government Data Center and Cloud Service (GDCC)” หรือระบบคลาวด์กลางภาครัฐ เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลรองรับหน่วยงานรัฐให้เข้าถึงทรัพยากรด้านคลาวด์ด้วยมาตรฐานสากลระดับ Tier 4 (มาตรฐานการสื่อสารสำหรับ Data Center) พร้อม SLA ๙๙.๙๙% (การให้บริการที่จะเกิดการขัดข้องหรือไม่สามารถให้บริการได้ (Downtime) ต่ำกว่า ๑ ชั่วโมงต่อปี) ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของกระทรวงดิจิทัลฯ ในการพัฒนาคลึงข้อมูลดิจิทัลภาครัฐและใช้ประโยชน์ Big Data จากคลึงข้อมูล ให้สามารถทำการบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานกันได้อย่างเป็นระบบเพื่อนำสู่การปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพบริการดิจิทัลให้แก่ประชาชนและเป็นข้อมูลในการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยขณะนี้ระบบคลาวด์กลางภาครัฐ GDCC พร้อมให้หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ใช้บริการได้แล้ว

โครงสร้างพื้นฐานคลาวด์คอมพิวติ้งที่ได้มาตรฐานสากล มีประสิทธิภาพ เสถียรภาพ และความปลอดภัยสูงของ GDCC สามารถรองรับการเป็นระบบกลางในการให้บริการคลาวด์สำหรับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐทุกกระทรวง ทบวง กรม ได้เข้าถึงทรัพยากรคอมพิวเตอร์ระบบคลาวด์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงเพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่รัฐบาลดิจิทัล (Government Digital Transformation) อีกทั้งยังลดการลงทุนซ้ำซ้อนด้านไอทีของภาครัฐ โดยหน่วยงานที่มีความต้องการใช้งานทรัพยากรทางด้านไอทีสามารถใช้คลาวด์กลางภาครัฐได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องใช้งบลงทุนสร้างดาต้าเซ็นเตอร์และเครื่องแม่ข่ายเอง และในส่วนของหน่วยงานที่มีการใช้งานระบบคลาวด์ของตัวเองอยู่แล้วก็สามารถใช้ GDCC เป็น DR Site (Disaster Recovery Site หมายถึง สถานที่เก็บข้อมูลไว้สำหรับกู้คืนข้อมูลเมื่อเกิดภัยพิบัติ) โดยไม่ต้องสร้างไซต์สำรอง

GDCC ออกแบบสอดคล้องกับโครงสร้างภาครัฐเพื่อรองรับความต้องการการใช้งานต่างระดับ ด้วยแนวคิด House Model ซึ่งให้ความสำคัญกับการบูรณาการตั้งแต่ระดับโครงสร้างพื้นฐาน และจัดทำเป็นคลาวด์ ๓ ระดับ ได้แก่ คลาวด์ระดับกระทรวง (Ministry Cloud) คลาวด์ระดับกรม (Agency Cloud) คลาวด์กลางภาครัฐ (GDCC) โดยหน่วยงานที่มีระบบคลาวด์มาตรฐานใช้งานอยู่แล้วสามารถใช้ระบบคลาวด์ปัจจุบันของหน่วยงานเองต่อไปได้ แต่หากหน่วยงานใดไม่ต้องการลงทุนระบบ ก็สามารถมาใช้งาน GDCC ได้ นอกจากนี้หากหน่วยงานใดที่มีความจำเป็นต้องใช้คลาวด์แบบเร่งด่วนหรือเป็นระบบสำรอง DR Site ก็สามารถมาใช้งาน GDCC ได้ด้วย



การย้ายระบบงานขึ้นคลาวด์

ระบบคลาวด์สามารถตอบสนองความต้องการในเรื่องการประหยัดงบประมาณ มีความสะดวกรวดเร็วในการประยุกต์ใช้งาน และมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรด้านไอที การโอนย้าย (Migration) ระบบงานและข้อมูลจากดาต้าเซ็นเตอร์ขึ้นสู่คลาวด์จึงมีความจำเป็น ซึ่งการโอนย้ายดังกล่าวสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้



การย้ายเครื่องเซิร์ฟเวอร์ (Server Migration)

ในการย้ายเครื่องเซิร์ฟเวอร์ จำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างของระบบต้นทางและระบบปลายทาง มีฮาร์ดแวร์และระบบปฏิบัติการที่แตกต่างกันหรือไม่ และความเข้ากันได้ของไฮเปอร์ไวเซอร์ด้วย ทั้งนี้ การย้ายเครื่องเซิร์ฟเวอร์มีดังต่อไปนี้ การสร้างบัญชีผู้ใช้งาน (Account) และติดตั้งระบบเครือข่าย การกำหนดค่าต่าง ๆ (Configuration) ของระบบและการเชื่อมต่อ (Connectivity) การย้ายเครื่องประมวลผลแบบเสมือน (Virtual Machine - VM)

การย้ายแอปพลิเคชัน (Application Migration)

การย้ายโค้ดรวมทั้งซอฟต์แวร์และเครือข่ายต่อเชื่อมการโอนย้ายสามารถทำได้โดยการวางระบบซอฟต์แวร์ลงบนคลาวด์ (Re-Deploy) โดยตรง หรือออกแบบสถาปัตยกรรมระบบซอฟต์แวร์ใหม่ก่อนทำการวางระบบ (Re-Architect) นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐอาจเลือกที่จะทดแทนระบบซอฟต์แวร์เดิม (Replace) ด้วยบริการซอฟต์แวร์บนคลาวด์ได้อีกด้วย ส่วนทางเลือกใดจะเหมาะสมที่สุดนั้นขึ้นอยู่กับผู้ใช้เลือกเช่าซื้อบริการคลาวด์ประเภทใด (IaaS, PaaS หรือ SaaS) และรูปแบบของซอฟต์แวร์เป็นอย่างดี

การย้ายข้อมูล (Data Migration)

นอกเหนือจากขั้นตอนการโอนย้ายซอฟต์แวร์ดังที่กล่าวในข้างต้นแล้ว การใช้งานระบบคลาวด์ยังมีประเด็นสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ผู้ดูแลระบบและผู้ใช้ต้องคำนึงถึง คือ การโอนย้ายข้อมูล การเข้าถึงฐานข้อมูล การทำสำเนาฐานข้อมูล และการแปลงข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในระบบซอฟต์แวร์นั้นจะมีทั้งแบบที่มีโครงสร้างเป็นตารางชัดเจนหรือแบบที่ไม่มีโครงสร้าง เช่น ข้อมูลไฟล์เสียง ไฟล์วิดีโอ ฯลฯ การโอนย้ายระบบซอฟต์แวร์จึงต้องคำนึงถึงประเด็นเรื่องการโอนย้ายข้อมูลร่วมด้วย

ในการสร้างบริการ GDCC หรือคลาวด์กลางภาครัฐ ที่เป็นการให้บริการ Cloud Server กับหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ทั้งในระดับกระทรวง ทบวง กรมฯ โดยหน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยน - ลด Resource ต่าง ๆ เช่น RAM, Storage, vCpu ได้ตามความต้องการในการใช้งานผ่าน Web Portal ได้ด้วยตัวเอง โดย GDCC เป็นคลาวด์ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยดูแลโดยกระทรวงดิจิทัลฯ สดช. และ CAT ดังนั้นจึงมั่นใจถึงความปลอดภัยในข้อมูลที่เป็นความลับทางราชการต่าง ๆ ที่จะอัปโหลดขึ้นมาไว้บนคลาวด์ของ GDCC ได้ ซึ่งในส่วน of Cloud Server นั้น ทางกระทรวงดิจิทัลฯ และ สดช. จะให้หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ใช้งานได้โดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ



อ้างอิง

1. “GDCC” ระบบคลาวด์กลางภาครัฐ มุ่งปฏิวัติวงการไอทีของภาครัฐ สู่อัจฉริยะเต็มรูปแบบ : <https://www.smartsme.co.th/content/221219>
2. ร่างมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านสารสนเทศเพื่อการประมวลผลข้อมูลภาครัฐ : <https://gdcc.onde.go.th/wp-content/uploads/2019/07/%E0%B8%A3%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B9%81%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%9B%E0%B8%8F%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%AF.pdf>



ความเห็นทางกฎหมาย ของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่น่าสนใจ

กองกฎหมายไทย



การดำเนินการของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ภายหลังจากที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว สิ้นสุดลง

ประเด็นที่หนึ่ง ภายหลังจากที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลง บริษัทฯ จะสามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวนอกเหนือไปจากที่ตกลงกันไว้กับนักท่องเที่ยวรายเดิมในขณะที่ขายรายการนำเที่ยวได้หรือไม่

ความเห็น มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้ในการโฆษณาหรือชี้ชวนเกี่ยวกับรายการนำเที่ยวนั้น ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องจัดทำเอกสารซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ เช่น ค่าบริการ จุดหมายปลายทางและสถานที่สำคัญในการนำเที่ยว ประกอบกับมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดรองรับกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวไว้สำหรับการเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวภายหลังจากที่นักท่องเที่ยวชำระเงินค่าบริการแล้ว หากนักท่องเที่ยวไม่ประสงค์จะเดินทาง ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องคืนเงินที่รับชำระแล้วให้แก่นักท่องเที่ยวโดยไม่ชักช้า ฉะนั้น รายการนำเที่ยวตามที่ได้มีการโฆษณาหรือชี้ชวนไว้ตามมาตรา ๒๖ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่จะต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงในขณะที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวยังคงได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวเท่านั้น หากเป็นกรณีที่ใบอนุญาตสิ้นสุดลง มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติ

ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีหน้าที่ดำเนินการตามข้อผูกพันที่มีอยู่กับนักท่องเที่ยวก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นสุดลง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงการดำเนินการตามข้อผูกพันที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีอยู่กับนักท่องเที่ยว พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดให้มีบริการนำเที่ยวหรือบริการด้านอื่น ๆ ตามข้อผูกพันดังกล่าวอย่างครบถ้วน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีบริการนำเที่ยวหรือบริการด้านอื่น ๆ ได้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดหาผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวรายอื่นมาเพื่อให้บริการนำเที่ยวหรือบริการด้านอื่น ๆ ตามข้อผูกพันที่มีอยู่กับนักท่องเที่ยวอย่างครบถ้วน และในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่ประสงค์จะใช้บริการนำเที่ยวหรือบริการด้านอื่น ๆ กับผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต่อไป ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวคืนเงินค่าบริการที่รับชำระไว้แล้วแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจึงมีหน้าที่ดำเนินการตามข้อผูกพันที่มีอยู่กับนักท่องเที่ยวก่อนวันที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลง โดยจัดให้มีบริการนำเที่ยวหรือบริการด้านอื่น ๆ ตามข้อผูกพันดังกล่าวอย่างครบถ้วน แต่เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวของบริษัทฯ สิ้นสุดลงแล้ว บริษัทฯ จึงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวที่ไม่ครบถ้วนภายหลังจากที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลงได้



๓ **ประเด็นที่สอง** การที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ นำเที่ยวสิ้นสุดลง และบริษัท มีหน้าที่ดำเนินการตามข้อผูกพัน แต่ได้เปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวดังกล่าวต่อนักท่องเที่ยวที่มี ข้อผูกพันเดิม จะถือเป็นการประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยไม่ได้ รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือไม่

๓ **ความเห็น** เมื่อได้พิจารณาในประเด็นที่หนึ่งแล้ว ว่า ภายหลังจากที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลง ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้มีการเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยว ดังกล่าว แต่ไม่อาจถือได้ว่าเป็นข้อผูกพันที่ผู้ประกอบธุรกิจ นำเที่ยวมีอยู่กับนักท่องเที่ยวก่อนวันที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจ นำเที่ยวสิ้นสุดลง กรณีดังกล่าวจึงถือเป็นการขายรายการนำเที่ยว ใหม่อันเป็นการประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยไม่ได้รับใบอนุญาต อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยว และมีคฤเทศก์ฯ

(เรื่องเสรีจิติ ๑๓๐๔/๒๕๖๒ บันทึกสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการของผู้ประกอบธุรกิจ นำเที่ยวภายหลังจากที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลง, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕))



สถานะความเป็นโรงงานตามพระราช บัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๓ **ประเด็น** ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่ออก ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะถือเป็นใบอนุญาต ประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยผลของบทเฉพาะกาลมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

๓ **ความเห็น** บทเฉพาะกาลมาตรา ๒๖ แห่ง พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์ เพื่อรองรับว่าผู้ประกอบการโรงงานที่จะสามารถคงสถานะ ความเป็นโรงงานต่อไปได้นั้น ต้องประกอบกิจการโรงงานที่มี องค์ประกอบตามบทนิยามคำว่า “โรงงาน” ตามพระราชบัญญัติ โรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ หากในวันดังกล่าว การประกอบกิจการโรงงานได้มีการใช้ เครื่องจักรที่มีกำลังรวมต่ำกว่าห้าสิบลำแรงม้าหรือใช้คนงานต่ำกว่า ห้าสิบคน โรงงานนั้นย่อมไม่ถือเป็นโรงงาน และมีผลให้ใบอนุญาต ประกอบกิจการโรงงานที่ออกตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่มีผลใช้บังคับในทางกฎหมายอีกต่อไป

๓ **ประเด็น** การที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แจ้งเพิ่มจำนวน เครื่องจักรเพื่อให้โรงงานมีการใช้เครื่องจักรกำลังรวมห้าสิบลำแรงม้า ขึ้นไป จะถือเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่

๓ **ความเห็น** โรงงานใดมีการใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมต่ำ กว่าห้าสิบลำแรงม้าและผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานนั้น ประสงค์จะเพิ่มจำนวนเครื่องจักรเพื่อให้มีกำลังรวมเป็นไปตาม บทนิยามใหม่นั้น มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน แจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้ ดำเนินการแจ้งเพิ่มจำนวนเครื่องจักรก่อนวันที่พระราชบัญญัติ โรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ โดยจำนวนเครื่องจักร ที่เพิ่มขึ้นนั้นมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าสิบลำแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่า ตั้งแต่ห้าสิบลำแรงม้าขึ้นไป การแจ้งเพิ่มจำนวนเครื่องจักรนั้นย่อม ทำให้โรงงานมีสถานะความเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๓ **ประเด็น** การที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แจ้งเพิ่มจำนวน คนงานเพื่อให้โรงงานมีการใช้คนงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป จะถือเป็น โรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒



☹ ความเห็น พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการขอแจ้งเพิ่มจำนวนคนงาน และมีได้ห้ามการแจ้งเพิ่มจำนวนคนงานไว้ การแจ้งเพิ่มจำนวนคนงานของผู้รับใบอนุญาตเพื่อให้เป็นไปตามบทนิยามใหม่ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒)ฯ มีผลใช้บังคับ จึงสามารถกระทำได้ เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้แจ้งเพิ่มจำนวนคนงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันดังกล่าว โดยจำนวนคนงานที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้โรงงานมีการใช้คนงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปจนถึงวันที่พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒)ฯ มีผลใช้บังคับ การแจ้งเพิ่มจำนวนคนงานนั้นย่อมทำให้โรงงานมีสถานะความเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

(เรื่องเสร็จที่ ๑๓๒๔/๒๕๖๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง สถานะความเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕)



การสิ้นสุดของกฎหมายลำดับรอง

☹ ประเด็น ประกาศกระทรวงกลาโหม เรื่อง กำหนดยุทธภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปหรือไม่

☹ ความเห็น ตามหลักกฎหมายทั่วไป เมื่อกฎหมายแม่บทฉบับใดได้ถูกยกเลิกทั้งฉบับและสิ้นผลใช้บังคับไป โดยกฎหมายแม่บทที่ออกมาภายหลังแล้ว ย่อมมีผลทำให้กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายแม่บทที่ถูกยกเลิกนั้นสิ้นผลการใช้บังคับตามไปด้วย แต่ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมบางมาตราโดยยังมีวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่และวิธีดำเนินการอันเป็นสาระสำคัญตรงกัน กฎหมายลำดับรองที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายแม่บทที่ถูกแก้ไขเพิ่มเติมนั้น จะยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ได้หรือไม่ ต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป

กรณีนี้หาเรื่องนี้ ประกาศกระทรวงกลาโหมดังกล่าวออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตราดังกล่าวเป็นการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดว่า อาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวภาพ วัสดุแก๊สมันตรึงสี วัสดุนิวเคลียร์ ยานพาหนะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ชนิดใดเป็นยุทธภัณฑ์ ซึ่งยังคงมีหลักการสำคัญคือกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดว่าสิ่งใดเป็นยุทธภัณฑ์ อันเป็นหลักการเดียวกันกับในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม โดยเจตนารมณ์ในการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับถ้อยคำที่ใช้ในปัจจุบันและเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันเป็นเพียงการแก้ไขถ้อยคำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น โดยยังคงมีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการอันเป็นสาระสำคัญเป็นไปตามหลักการเดิมก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมทุกประการ ดังนั้น ประกาศกระทรวงกลาโหมดังกล่าวจึงยังมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

อย่างไรก็ตาม โดยที่มาตรา ๒๒ วรรคสอง ประกอบกับ มาตรา ๓๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดระยะเวลาในการออกกฎหมายที่มีใช้ประกอบรัฐธรรมนูญไว้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีควรพิจารณาออกประกาศตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคำนึงถึงระยะเวลาดังกล่าวด้วย

(เรื่องเสร็จที่ ๑๔๔๗/๒๕๖๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การสิ้นสุดของกฎหมายลำดับรอง, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๓)



ความเห็น ทางกฎหมายของ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติ ราชการทางปกครอง ที่น่าสนใจ

กองกฎหมายปกครอง

เรื่อง ความเป็นกลางของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการพิจารณาทางปกครอง
กรณีการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งคนบดีคณะบริหารธุรกิจ

สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความเป็นกลาง กล่าวคือ ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องที่จะทำการพิจารณานั้น ถือเป็นสิทธิที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติให้การรับรองและคุ้มครองไว้สำหรับคู่กรณี โดยหากคู่กรณีเห็นว่าการใช้อำนาจพิจารณาทางปกครองของเจ้าหน้าที่ผู้ใดมีพฤติการณ์อันชวนให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยได้ว่าอาจเป็นไปโดยอคติหรือความลำเอียง ก็อาจใช้สิทธิคัดค้านการกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่จะได้มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ที่ถูกคัดค้านต่อไป อันเป็นหลักประกันให้กระบวนการพิจารณาทางปกครองดำเนินไปด้วยความโปร่งใส ปราศจากการใช้อำนาจ

ไปในทางที่ไม่สุจริต แต่โดยที่อำนาจในการพิจารณาทางปกครองในบางเรื่อง กฎหมายได้กำหนดตัวบุคคลผู้ใช้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ซึ่งการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนไม่อาจกระทำได้เพราะจะขัดต่อวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ในกรณีเช่นนี้ มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จึงได้กำหนดข้อยกเว้นของการบังคับใช้หลักความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ไว้ อันส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนได้เสียสามารถทำการพิจารณาทางปกครองได้โดยไม่ขัดต่อมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แต่อย่างไรก็ดี ดังปรากฏตัวอย่างในความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสรีจที่ ๘๗/๒๕๖๓





ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า สืบเนื่องจากวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จะครบวาระในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงได้ดำเนินการสรรหาบุคคลที่เหมาะสม ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะบริหารธุรกิจ ซึ่งคณะกรรมการสรรหาฯ เสนอชื่อ รุ่งสาตราจารย์ ศ. เป็นผู้ที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งคณบดีคณะบริหารธุรกิจต่อ สภามหาวิทยาลัยฯ อย่างไรก็ตาม สภามหาวิทยาลัยฯ โดยกรรมการเสียงข้างมาก ไม่เห็นชอบกับการแต่งตั้งรุ่งสาตราจารย์ ศ. ให้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะบริหาร ธุรกิจ เป็นเหตุให้รุ่งสาตราจารย์ ศ. ยื่นฟ้องสภามหาวิทยาลัยฯ และกรรมการสภา มหาวิทยาลัยฯ เป็นคดีต่อศาลปกครองกลางจำนวน ๒ คดี รวมทั้งได้ยื่นคำร้องต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ตรวจสอบกระบวนการทำงานของสภามหาวิทยาลัยฯ ในระหว่างนั้น สภามหาวิทยาลัยฯ ได้มีมติให้ดำเนินการสรรหาคณบดีคณะบริหารธุรกิจ ครั้งใหม่ โดยผลการสรรหาปรากฏว่าคณะกรรมการสรรหาฯ ยังคงยืนยันเสนอชื่อ รุ่งสาตราจารย์ ศ. เป็นผู้ที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งคณบดีคณะบริหารธุรกิจ จึง มีปัญหาว่าในการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะบริหารธุรกิจ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งนี้ สภามหาวิทยาลัยฯ ซึ่งถูกร้อง ศาลาจารย์ ศ. ฟ้องเป็นคดีปกครอง และถูกร้องเรียนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถทำการพิจารณาทางปกครองได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๒๒ (๘) ประกอบกับมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติ ให้สภามหาวิทยาลัยฯ มีอำนาจหน้าที่ในการ แต่งตั้งและถอดถอนคณบดี การพิจารณาแต่งตั้ง บุคคลให้ดำรงตำแหน่งคณบดีจึงเป็นอำนาจ หน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยฯ ตามที่กฎหมาย บัญญัติและไม่อาจมอบให้เจ้าหน้าที่อื่นปฏิบัติ หน้าที่แทนสภามหาวิทยาลัยฯ ได้ และผู้กำกับ ดูแลสภามหาวิทยาลัยฯ ก็ไม่สามารถปฏิบัติ หน้าที่แทนได้ ดังนั้น แม้จะปรากฏข้อเท็จจริง ว่ารองศาสตราจารย์ ศ. ซึ่งเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อ จากคณะกรรมการสรรหาฯ ให้เป็นผู้ที่เหมาะสม ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะบริหารธุรกิจได้ยื่น ฟ้องสภามหาวิทยาลัยฯ และกรรมการสภา มหาวิทยาลัยฯ เป็นคดีต่อศาล และยื่นคำร้องต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ตรวจสอบการ ทำหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ บางรายก็ตาม สภามหาวิทยาลัยฯ ก็ยังคงมีอำนาจ หน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องพิจารณาแต่งตั้ง บุคคลให้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะบริหารธุรกิจ ตามรายงานผลการสรรหาของคณะกรรมการ สรรหาฯ ต่อไป ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราช บัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่บัญญัติ ไม่ให้นำหลักเรื่องความเป็นกลางในการพิจารณา ทางปกครองตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับ

(บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง เรื่อง ความเป็นกลางของสภา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการพิจารณาทาง ปกครอง กรณีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรง ตำแหน่งคณบดีคณะบริหารธุรกิจ (เรื่องเสร็จที่ ๘๗/๒๕๖๓))





บทความวิชาการ

@Foreign Law Division

โดยที่ช่วงไตรมาสที่ ๒ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา หรือโรค Covid-19 ในหลายประเทศทั่วโลก สำนักงานฯ โดยการดำเนินงานของกองกฎหมาย ประเทศจึงไม่ได้มีการพิจารณาจัดให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรของสำนักงานฯ เข้าร่วมการประชุมที่จัดขึ้น ในต่างประเทศในช่วงนี้ อย่างไรก็ตาม ในช่วงต้นปี งบประมาณฯ กองกฎหมายต่างประเทศได้รับมอบหมาย ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการด้าน กฎหมายกับหน่วยงานของรัฐในต่างประเทศ ในหัวข้อ เรื่อง “การพัฒนากฎหมายที่เอื้อต่อการสร้างเมือง อัจฉริยะ (Smart City) และการบริหารจัดการ” จึง ได้มีการศึกษาข้อมูลด้านกฎหมายของหลายประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการเข้าร่วมประชุมของ ผู้เกี่ยวข้อง และเพื่อให้การศึกษาข้อมูลดังกล่าว ไม่เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ กองกฎหมายต่างประเทศจึง ขอนำผลการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง และพัฒนาเมืองอัจฉริยะของสาธารณรัฐเกาหลี มาเผยแพร่เพื่อให้ผู้สนใจได้อ่านกัน

สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่มีการใช้ มาตรการหลายด้านเพื่อส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและ นวัตกรรมใหม่ ๆ โดยในด้านกฎหมายได้มีการนำ ระบบ “การกำกับดูแลแบบกระเบระทราย (Regulatory Sandbox)” มาทดลองใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา เมืองอัจฉริยะ เพื่อแก้ไขอุปสรรคในการกฎระเบียบกั มีต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม และธุรกิจ รูปแบบใหม่ ๆ โดยจะมีการออกกฎระเบียบที่เป็นการ สร้างสภาวะที่เอื้อต่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ นวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือรูปแบบทางธุรกิจ ใหม่ ๆ ในตลาดจริงภายในเขตพื้นที่ที่กำหนดภายใต้ การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง หากการดำเนินการดังกล่าวประสบผลสำเร็จ ก็อาจ จะนำกฎระเบียบนั้นมาใช้บังคับเป็นการทั่วไปได้ต่อไป

สาธารณรัฐเกาหลี : การพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อเมืองอัจฉริยะ โดยใช้การกำกับดูแล แบบกระเบระทราย

เจนจิรา บิณชีรี*

“เมืองอัจฉริยะ” หรือ “Smart City” มีความหมายและ รูปแบบแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่โดยทั่วไปเมืองอัจฉริยะ จะหมายถึง Platform สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพิ่มความยั่งยืนของเมือง และส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่โดยใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรม โดยประเทศที่มีวิวัฒนาการด้านการพัฒนาเมืองอย่างชัดเจนและ โดดเด่นมากที่สุดประเทศหนึ่ง คือ สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งมีการพัฒนาเมือง มาตั้งแต่ช่วงหลังสงครามเกาหลี และพัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องอย่าง ก้าวกระโดด พร้อมไปกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีขั้นสูง จนกระทั่งในปัจจุบัน สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศต้นแบบด้านเมืองอัจฉริยะและเทคโนโลยี ที่ทั้งโลกจับตามอง สาธารณรัฐเกาหลีส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ เมืองอัจฉริยะอย่างจริงจัง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยี สามารถพัฒนารูปแบบการดำเนินงานธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ ที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อ เมืองอัจฉริยะ โดยเมื่อเร็ว ๆ นี้ สาธารณรัฐเกาหลีได้เริ่มใช้ระบบ “การกำกับ ดูแลแบบกระเบระทราย” (Regulatory Sandbox) เพื่อสร้างสภาวะเพื่อการ ทดลองดำเนินธุรกิจ ซึ่งเป็นตลาดจริงภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการหรือนักลงทุนสามารถทดสอบผลิตภัณฑ์ หรือ ปรับแต่งโมเดลทางธุรกิจในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจหรือการประกอบการ ในสภาวะที่ถูกกำกับดูแล ซึ่งเป็นเรื่องที่เหมาะสมที่ได้ศึกษาเรียนรู้เพื่อ ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทย ทั้งในด้านเมืองอัจฉริยะและการกำกับ ดูแลแบบกระเบระทรายต่อไป

* นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ กองกฎหมาย ต่างประเทศ

๐ “การกำกับดูแลแบบกระเบระทราย” (regulatory sandbox) เป็นนวัตกรรมทางกฎหมาย ที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ประกอบการสามารถทดสอบแนวคิดใหม่ ๆ ทางธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ หรือ นวัตกรรมใหม่ ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและภายในกรอบ จำกัดทางตลาด ซึ่งผู้ประกอบการจะสามารถทดสอบผลิตภัณฑ์หรือปรับปรุงรูปแบบ ทางธุรกิจโดยได้รับการยกเว้นกฎระเบียบหรือข้อจำกัดที่เกี่ยวข้อง



๑.

ความเป็นมาของเมืองอัจฉริยะ ในสาธารณรัฐเกาหลี

สาธารณรัฐเกาหลีมีแผนเพื่อการพัฒนาเมืองมานานแล้ว เริ่มจากช่วงหลังสงครามเกาหลี ในปี ค.ศ. ๑๙๕๓ สาธารณรัฐเกาหลีได้เริ่มการพัฒนาเมือง (Urban) และการเคหะ (Housing) เพื่อให้รองรับต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยสาธารณรัฐเกาหลีได้จัดตั้งบริษัทที่รัฐเป็นเจ้าของ เพื่อทำหน้าที่ในการเป็นผู้นำในการพัฒนาเมือง ซึ่งรวมถึงเมืองใหม่และเมืองอุตสาหกรรม เพื่อตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นของประชากรในเมือง รวมทั้งได้มีการพัฒนาเมืองโดยใช้เครื่องมือของเมืองอัจฉริยะ (Smart City Elements) มีการสร้างเมืองใหม่ (New Towns) รอบ ๆ กรุงโซล เป็นเมืองที่มีการบริหารอเนกประสงค์ (Multi-Functional Administrative City) และเมืองแห่งนวัตกรรม ซึ่งในการพัฒนาเมืองใหม่ดังกล่าว ได้มีการจัดลำดับความสำคัญด้านคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม การศึกษาคมนาคม และกิจกรรมยามว่าง โดยมุ่งเน้นที่ความยั่งยืนของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

ในช่วงต้นปี ค.ศ. ๒๐๐๐ การเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจและการขยายตัวของเมืองในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดเมืองที่เรียกว่า “Ubiquitous City” (U-City) ซึ่งเป็นเมืองที่มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและโครงสร้างพื้นฐานเข้าด้วยกัน ในปี ค.ศ. ๒๐๐๓ สาธารณรัฐเกาหลีได้เริ่มต้นดำเนินโครงการ U-City และในปี ค.ศ. ๒๐๐๘ ได้มีการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับ U-City^๖ ซึ่งจากโครงการ U-City ดังกล่าว ทำให้เกิดโครงการพัฒนาเมืองรวมทั้งสิ้น ๒๒๘ โครงการ ใน ๑๑ ด้าน ซึ่งรวมถึง การจราจร การป้องกันอาชญากรรม สิ่งแวดล้อม และพลังงาน เป็นต้น โดยเมือง U-City ดังกล่าวได้ใช้เทคโนโลยีเข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เช่น จัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง (Information Center) การให้บริการข้อมูลทางมือถือ (Mobile Life Information) สร้างระบบข้อมูลเพื่อการเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคม (Transit Information System) กล้อง CCTV ชาญฉลาด การอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บขยะ ระบบข้อมูลรถประจำทาง และข้อมูลหรือระบบการควบคุมการจราจร เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศที่มีรูปแบบการพัฒนาเมืองซึ่งหลอมรวมอย่างลึกซึ้งระหว่างความรู้ด้านการพัฒนากับเทคโนโลยีขั้นสูงด้านเมืองอัจฉริยะ



การพัฒนาเมืองและนโยบายด้านเมืองอัจฉริยะของสาธารณรัฐเกาหลีได้ค่อย ๆ ขยายและพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๘ สาธารณรัฐเกาหลีได้เข้าสู่ “ระยะการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ” (Smart City Development phase) และประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐเกาหลีได้ประกาศเริ่มดำเนินโครงการเมืองอัจฉริยะแห่งชาติ (National Smart City Project) บนพื้นฐานของความสำเร็จและบทเรียนจากอดีต โดยได้ประกาศนโยบายใหม่ด้านเมืองอัจฉริยะและได้ขยายไปสู่แนวคิดการทดสอบภาคสนาม (Testbeds) พื้นที่ทดลองผลิตและพื้นที่ทดสอบตลาด (Living Lab) และระบบนิเวศนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่แห่งการปฏิบัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ (Innovation Ecosystem of the New Technologies of the 4th Industrial Revolution) ซึ่งรัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้ดำเนินนโยบายที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาเมืองนำร่องแห่งชาติ (National Pilot Cities) ความชาญฉลาดของเมืองที่มีอยู่ (Smartization of Existing Cities) และการสร้างระบบนิเวศด้านอุตสาหกรรม (Industrial Ecosystems) โดยริเริ่มโครงการเมืองอัจฉริยะแห่งชาติ (National Smart City) ซึ่งมีเมืองอัจฉริยะนำร่อง ๒ เมือง ได้แก่ เซจง (Sejong) และปูซาน (Busan) โดยมีภาคทดลองสำหรับเทคโนโลยีขั้นสูง^๗ ระบบการทำงานเมืองอัจฉริยะ และระบบนิเวศสำหรับธุรกิจนวัตกรรม อย่างไรก็ตาม เมืองอัจฉริยะเซจงและปูซานมีเป้าหมายที่ต่างกัน กล่าวคือ เมืองเซจงเป็นเมืองอัจฉริยะที่มีเป้าหมายเป็นเมืองทดลองเพื่อการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔ (the 4th Industrial Revolution’s Experimenting City) ส่วนเมืองปูซานเป็นเมืองอัจฉริยะที่มีเป้าหมายในการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตคนเมืองในอนาคต เพิ่มผลประโยชน์ให้แก่สาธารณะ-สังคม และทำต้นแบบ “ชีวิต การเชื่อมโยง และสถานที่อัจฉริยะ” (smart life smart link and smart place) ให้สำเร็จ

^๖ Act on the Construction etc. of Ubiquitous ถูกยกเลิกโดย Act on the Promotion of Smart City Development and Industry ในปี ค.ศ. ๒๐๑๗

^๗ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยี 5G block chain คนขับอัตโนมัติ (autonomous driving) และ drone เป็นต้น

๒.

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ:

สาธารณรัฐเกาหลีมีกฎหมายเกี่ยวกับเมืองอัจฉริยะตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๘ โดยสามารถแบ่งพัฒนาการด้านกฎหมายดังกล่าวของสาธารณรัฐเกาหลีได้ ๓ ระยะ ได้แก่

ระยะที่ ๑ กฎหมายเมืองอัจฉริยะ (ค.ศ. ๒๐๐๘) เป็นระยะที่เริ่มมีพระราชบัญญัติเมืองอัจฉริยะ (Smart City Act) เพื่อสร้างสถานะที่ให้สิทธิชั่วคราวแก่ธุรกิจสำหรับเทคโนโลยีใหม่และบริการนำร่อง โดยเป็นกรอบทางกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดการเมืองอัจฉริยะ และเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการบังคับใช้ที่กำหนดขั้นตอนการดำเนินโครงการ การกำกับดูแลและมาตรการในการสนับสนุนอุตสาหกรรม เป็นต้น

ระยะที่ ๒ การปรับปรุงกฎหมาย (ค.ศ. ๒๐๐๘ - ๒๐๑๘) เป็นระยะที่กระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมใหม่เพื่อจัดอุปสรรคในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ โดยมีการปรึกษาร่วมกับนักธุรกิจและรัฐบาลท้องถิ่น เพื่อระบุหรือกำหนดกฎหมายที่จำเป็นจะต้องปรับปรุงหรือแก้ไข

ระยะที่ ๓ การกำกับดูแลแบบกระเบระทราย (Regulatory Sandbox) (ค.ศ. ๒๐๑๙ เป็นต้นมา) เป็นระยะที่กำหนดข้อยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นการชั่วคราวสำหรับกรณีที่กำหนด ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยมีการพิจารณาการดำเนินงานและปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่มีอยู่ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการพัฒนาต่อไป



สาธารณรัฐเกาหลีมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเมืองอัจฉริยะอยู่ ๒ ฉบับ ได้แก่ Act on the Promotion of Smart City Development and Industry และ Special Act on Promotion of Information and Communications Technology, Vitalization of Convergence พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายตามกลยุทธ์การเติบโตด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ICT โดย Special Act on Promotion of Information and Communications Technology, Vitalization of Convergence เป็นกฎหมายที่กำหนดให้มีการสร้างสถานะการทดลองดำเนินการเพื่อดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสร้างเมืองอัจฉริยะ หรือการกำกับดูแลแบบกระเบระทราย (Regulatory Sandbox) พระราชบัญญัติพิเศษฉบับนี้กำหนดให้โครงการนำร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่จำกัดไม่ต้องดำเนินการตามกฎหมายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อโครงการ โดยจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาการบริหารและการดำเนินงานของเมืองและอุตสาหกรรมอัจฉริยะอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อปรับปรุงขีดความสามารถในการแข่งขันของเมืองและอำนวยความสะดวกให้เกิดการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

๓.

การกำกับดูแลแบบกระเบระทราย (Regulatory Sandbox)

การกำกับดูแลแบบกระเบระทรายของสาธารณรัฐเกาหลีมีพื้นฐานอยู่หลักการ “การอนุมัติก่อนแล้วจึงกำกับดูแล” (Ex Ante Authorization, Ex Post Regulation) ซึ่งอยู่ภายใต้ระบบการกำกับดูแลตามรายการที่กำหนด (the Negative-list Regulatory System) และนำไปใช้กับเทคโนโลยีและภาคอุตสาหกรรมใหม่ โดยสาธารณรัฐเกาหลีนำหลักการกำกับดูแลแบบกระเบระทรายมาใช้เพื่อสร้างสภาพการทดลองดำเนินการในพื้นที่หรือเงื่อนไขที่จำกัดในหลายด้าน เช่น ด้านการเงิน ด้านเทคโนโลยี และด้านพื้นที่พิเศษหรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งด้านเมืองอัจฉริยะ โดยมีกฎหมายถึง ๕ ฉบับ คือ (๑) “The Framework Act on Administrative Regulations (๒) The Special Act on Promotion of Information and Communications Technology, Vitalization of Convergence thereof, etc. (๓) The Industrial Convergence Promotion Act (๔) The Special Act on Financial Innovation Support และ (๕) The Act on Special Cases Concerning the Regulation of the Regulation-Free Zones and the Special Economic Zones for Specialized Regional Development

^๔ <file:///C:/Users/lawdraft/Downloads/201907171740506330.pdf>





การกำกับดูแลแบบกระบะทรายของสาธารณรัฐเกาหลีประกอบด้วย ๓ กระบวนการ คือ การวินิจฉัยอย่างรวดเร็ว (Prompt Identification) กฎระเบียบพิเศษเพื่อพิสูจน์ (Special Regulation for Substantiation) และการให้สิทธิชั่วคราว (Interim Authorization) ทั้งนี้เทคโนโลยีใหม่ บริการรูปแบบใหม่ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ภายใต้ระบบการกำกับดูแลแบบกระบะทรายจะได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นการชั่วคราว เป็นการทดลองหรือทดสอบภาคสนามในตลาดจริง เพื่อทำให้แน่ใจว่าเทคโนโลยี บริการ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อทดลองในตลาดจริงในพื้นที่จำกัด ก่อนที่จะถูกปล่อยออกสู่ตลาดและนำไปสู่การแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายเพื่อใช้บังคับเป็นการทั่วไปต่อไป

ในด้านเมืองอัจฉริยะใหม่ของสาธารณรัฐเกาหลีนั้น พระราชบัญญัติพิเศษว่าด้วยการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีข้อมูลและการสื่อสาร และการควบรวมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ (Special Act on Promotion of Information and Communications Technology, Vitalization of Convergence) เป็นกฎหมายที่กำหนดการกำกับดูแลแบบกระบะทราย โดยได้กำหนดยกเว้นกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกลศาสตร์การเติบโตทางอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ICT กฎหมายดังกล่าวได้กำกับดูแลแบบกระบะทรายโดยมีพื้นที่การทดลองในโครงการเมืองอัจฉริยะนาร่องได้แก่ เมืองอัจฉริยะปูซานและเมืองอัจฉริยะเซจง ซึ่งเป็นพื้นที่จำกัดในการทดลองทางภูมิศาสตร์ โครงการที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมืองอัจฉริยะเซจงและปูซานไม่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ สาธารณรัฐเกาหลีเห็นว่าการพัฒนาเทคโนโลยีด้านเมืองอัจฉริยะจำเป็นต้องมี “การกำกับดูแลแบบกระบะทราย” เพื่อเปิดโอกาสให้มีการทดลองสิ่งใหม่ โดยสร้างระบบนิเวศทางนวัตกรรม (Innovative Ecosystem) เพื่อทำการทดสอบ เป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City Testbed)

C.

การกำกับดูแลแบบกระบะทรายเพื่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ:

พระราชบัญญัติพิเศษว่าด้วยการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีข้อมูลและการสื่อสาร และการควบรวมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ (Special Act on Promotion of Information and Communications Technology, Vitalization of Convergence) ได้กำหนดกระบวนการในการกำกับดูแลแบบกระบะทรายเพื่อเป็นการส่งเสริมเทคโนโลยีด้านเมืองอัจฉริยะไว้ โดยกำหนดให้บุคคลทุกคนสามารถดำเนินธุรกิจการรวมเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ (Convergence ICT Business) กับการใช้เทคโนโลยีและบริการสารสนเทศได้ เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวอาจมีลักษณะที่เป็นภัยคุกคามต่อชีวิตและความปลอดภัยของประชาชน รัฐจึงมีความจำเป็นต้องกำกับการดูแลอย่างเข้มงวด แต่ก็ต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการสร้างนวัตกรรมหรือโมเดลทางธุรกิจใหม่ ๆ

พระราชบัญญัติพิเศษว่าด้วยการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีข้อมูลและการสื่อสาร และการควบรวม เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ (Special Act on Promotion of Information and Communications Technology, Vitalization of Convergence) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

(๑) บุคคลที่ประสงค์จะดำเนินธุรกิจใหม่ในการรวบรวมกันของข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (New ICT Convergence Business) ที่ใช้เทคโนโลยีและบริการรูปแบบใหม่ ยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เพื่อขอใบอนุญาตสำหรับการใช้เทคโนโลยีหรือบริการรูปแบบใหม่ดังกล่าว ซึ่งรัฐมนตรีจะแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้องทราบและดำเนินการต่อไป

(๒) เมื่อได้รับการแจ้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ แล้ว หัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้องจะต้องแจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ภายใน ๓๐ วัน ว่ามีความจำเป็นต้องออกใบอนุญาตดังกล่าวหรือไม่ หากไม่แจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด จะถือว่าใบอนุญาตไม่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจดังกล่าว และหากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เห็นว่าเป็นต้องใช้ข้อมูล เอกสาร หรือสิ่งใดเพิ่มเติมเพื่อการอนุญาต ก็สามารถแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอยื่นเอกสารหรือข้อมูลเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ ทั้งนี้ หัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้องอาจกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอส่งข้อมูล เอกสาร หรือสิ่งใดเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้เช่นกัน

(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จะต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบถึงผลการพิจารณาของหัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้องทันที

(๔) ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอได้รับแจ้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ว่าได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๖ (๔) หรือได้รับแจ้งจากหัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้องว่าได้รับการอนุญาตเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๓๗ (๑) ผู้ยื่นคำขอสามารถเริ่มดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยี

และบริการที่มีลักษณะเป็นการรวบรวมเทคโนโลยีและบริการของข้อมูลและการสื่อสารในตลาดได้

(๕) เมื่อหัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้องเห็นว่าการยื่นขออนุญาตดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการรวบรวมของเทคโนโลยีและบริการรูปแบบใหม่จะต้องได้รับใบอนุญาต หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวอาจแจ้งเงื่อนไขหรือกระบวนการที่จำเป็นสำหรับการอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๖) ออกคำสั่งของประธานาธิบดี (Presidential Decree) เพื่ออนุญาตเป็นการชั่วคราว (Temporary Permission) ให้สามารถดำเนินธุรกิจในรูปแบบที่รวบรวมธุรกิจทางเทคโนโลยีและบริการรูปแบบใหม่ กับข้อมูลและการสื่อสารเป็นระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี และขยายได้อีกไม่เกิน ๑ ครั้ง โดยผู้ประสงค์จะขอขยายเวลาการได้รับอนุญาตจะต้องยื่นคำขอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ก่อนที่ใบอนุญาตจะหมดอายุ เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ เดือน

(๗) ผู้ที่ได้รับอนุญาตเป็นการชั่วคราวจะต้องแจ้งให้ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีหรือบริการใหม่เพื่อการรวบรวมของข้อมูลและการสื่อสารเกี่ยวกับการอนุญาตนั้นเป็นการได้รับอนุญาตเป็นการชั่วคราวและเงื่อนไขต่าง ๆ (Term of Validity of Temporary Permission)

ภายใต้พระราชบัญญัติพิเศษว่าด้วยการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีข้อมูลและการสื่อสาร และการรวบรวมเพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ ได้ทำให้เกิดการกำกับดูแลแบบกระเบียบราชการเพื่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในด้านต่าง ๆ^๕ เช่น

(๑) ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Information) ยกเว้นการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Information Privacy Act) โดยยกเว้นการใช้บทบัญญัติตามกฎหมายดังกล่าวกับข้อมูลของบุคคลนิรนาม (Anonymous Personal) ซึ่งเป็นข้อมูลของบุคคลที่สาม

(๒) ยานพาหนะอัตโนมัติ (Autonomous Vehicles) อนุญาตให้ยกเว้นการบังคับใช้พระราชบัญญัติการจราจรทางบก (Road Traffic Act) ในกรณีการขับขี่ยานพาหนะอัตโนมัติ (Driving Autonomous Vehicles) เพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัยหรือการพัฒนา เช่น การใช้เครื่องมือเพื่อการบันทึกวิดีโอในยานพาหนะ

(๓) โดรน (Drones) ทำให้การรายงานต่อกระทรวงกลาโหม (Ministry of National Defence) กระบวนการใช้โดรนให้ง่ายขึ้น หากการใช้นั้นทำเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยและการพัฒนา


(๔) ระบบแลน (LAN) ขยายข่ายบริการการสื่อสารสาธารณะที่ให้บริการเชื่อมต่อเครือข่ายเอกชน ซึ่งเป็นการยกเว้นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติธุรกิจโทรคมนาคม (Telecommunications Business Act) สำหรับการใช้งานที่กำหนด

(๕) การพัฒนาซอฟต์แวร์ (Software Development) อนุญาตให้กลุ่มบริษัทสามารถเสนอราคาซอฟต์แวร์ต่อสาธารณะได้ ซึ่งเป็นการยกเว้นบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (the Software Industry Promotion Act)

(๖) การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use) ยกเว้นกฎระเบียบเกี่ยวกับที่ดินในกรณีที่เป็นการถ่ายโอนที่ดินโดยวัตถุประสงค์ทางธุรกิจซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเอกชนหรือการประมูล

สรุป

ในปัจจุบันการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ หรือธุรกิจรูปแบบใหม่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสังคมและวิถีชีวิตของประชาชน รัฐจึงจำเป็นต้องปรับกระบวนการในการควบคุมดูแลให้เท่าทันกับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอยู่เสมอ ดังนั้น นวัตกรรมทางกฎหมายที่เรียกว่า “การกำกับดูแลแบบกระเบียบราชการ” จึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคในทางกฎระเบียบที่มีต่อการพัฒนาของประเทศ โดยสร้างสถานะที่เอื้อต่อการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือรูปแบบทางธุรกิจใหม่ ๆ ในตลาดจริง ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะได้พิจารณาความเหมาะสมของกฎระเบียบที่ใช้บังคับในปัจจุบัน และสามารถพัฒนาปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมต่อไป

แม้ว่าในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่เริ่มใช้การกำกับดูแลแบบกระเบียบราชการกับธุรกิจบริการด้านการเงิน ด้านประกันภัย และด้านการสื่อสารและโทรคมนาคมแล้ว แต่ประเทศไทยยังใช้การกำกับดูแลแบบกระเบียบราชการในแวดวงที่จำกัด ซึ่งหากหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ จะพิจารณาใช้รูปแบบการกำกับดูแลแบบกระเบียบราชการเพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมหรือธุรกิจบริการรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วประเภทอื่น เช่น การบริการรักษาพยาบาล การพลังงาน การรับขนส่ง และการคมนาคมขนส่ง รวมทั้งการพัฒนาเมืองอัจฉริยะก็อาจพิจารณาแนวทางการดำเนินการของสาธารณรัฐเกาหลีมาศึกษาและปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยได้ต่อไป 

^๕ https://www.intralinkgroup.com/getmedia/9e2bf792-458f-41f8-9a79-d11d284f4116/Korea_Smart-Cities-full-report_v2 และ Junghwan LIM, Korea's Smart City Policy & Strategies, สืบค้นจากเว็บไซต์ http://www.cica.net/wp-content/uploads/2019/06/Korea_s-smart-city-policy-and-strategies-1.pdf เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓



Better Regulation for Better Life

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เข้าดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา คนที่ ๑๗ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๓ โดยมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการทำงาน คือ Better Regulation for Better Life ซึ่งมุ่งเน้นการปรับปรุงระบบการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้มีความรวดเร็ว สามารถบริการหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการได้อย่างสะดวกสบายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาปรับใช้ในกระบวนการทำงานให้ได้มากที่สุด และได้ให้สัมภาษณ์ในเรื่องนี้เผยแพร่ผ่านทาง <https://www.facebook.com/Young-Good-Governance> วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ดังนี้

Future and Beyond

บทบาทสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากับการพัฒนากระบวนการกฎหมายแห่งอนาคต

เมื่อ Internet Disruption สร้างช่องว่างระหว่างเทคโนโลยีและความเข้าใจด้านกฎหมายของผู้ใช้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องพบกับ การเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่และต้องพร้อมที่จะ “ปรับตัว” จากยุค Analog เข้าสู่ยุค Digital อย่างภาคภูมิ เพื่อสร้างหนทางที่จะเดินเข้าถึงประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

“ตอนนี้เราเปิดรับความคิดเห็นของประชาชนผ่าน Internet และ E-mail พร้อมทั้งมีแผนจะขยายภาพลักษณ์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ดูวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น เพื่อเจาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ และแสดงให้เห็นว่า กฎหมาย ไม่ใช่เรื่องไกลตัว” คุณปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกากล่าวถึงความตั้งใจในการยกระดับวงการกฎหมายไทยเข้าสู่ยุคดิจิทัล

ในยุคปัจจุบัน Internet สร้างความสะดวกสบายให้ภาคประชาชนเข้าถึงข้อมูลทางด้านต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น แต่ข้อมูลทางกฎหมายกลับไม่ได้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเหล่านั้น กฎหมายยังถูกนับว่าเป็นอีกหนึ่งเรื่องที่ทำให้ยากในมุมมองของคนทั่วไป

“จริง ๆ แล้วเราเปิดชีวิตที่เกี่ยวกับกฎหมายแล้ว หรือบริการเราก็ต้องมีใบปิ่น จะจัดงานเราที่ต้องขออนุญาตไม่ว่ายังใช้ชีวิตเราก็ปกครองโดยกฎหมาย ฉะนั้นทางสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเริ่มเข้าสู่โลก Digital มากขึ้น”

อย่างไรก็ตามวิสัยทัศน์นี้จะไม่ได้เป็นเพียงภาพความคิดหากแต่เป็นแผนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมที่เริ่มดำเนินการมาในระยะหนึ่งแล้ว อย่างเช่นเว็บไซต์ของสำนักงานที่มีพื้นที่เปิดรับเสียงของคนรุ่นใหม่หรืองานอีเวนต์ที่เปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามาร่วมกันสร้างและพัฒนาประสบการณ์ของตัวเองเว็บไซต์โดยตรง

นับว่าเป็นอีกหนึ่งก้าวสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยตรงที่เคยถูกมองว่าเข้ายากหรือเข้าถึงยาก จะเริ่มวิ่งเข้าหากภาคประชาชนด้วยระบบ Digital มากยิ่งขึ้นไปกว่าเดิม

มุมมองด้านกฎหมาย กรณีการพัฒนาทางเทคโนโลยี สารสนเทศกับพฤติกรรม การอุปโภคบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

ปรกรณ์ ศรีเตียเพชร*

สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่รอบตัวเราในปัจจุบันนี้ทำให้ชีวิตต้องเผชิญกับมลพิษทางอากาศ เชื้อโรค หรือสภาพการจราจรที่ไม่สะดวกแก่การเดินทาง ส่งผลให้การดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาก ทำให้ผู้คนเลือกที่จะอยู่บ้านมากยิ่งขึ้น แต่โดยธรรมชาติของมนุษย์ก็ยังคงต้องการติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกและการอุปโภคบริโภคสินค้าต่าง ๆ สิ่งหนึ่งที่มาพร้อมกับเทคโนโลยีการสื่อสารที่จะสามารถมาทดแทนการที่ต้องเดินทางออกจากบ้านได้ก็คือ อินเทอร์เน็ต ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตได้นำมาสื่อยุคใหม่ที่มาในรูปแบบแอปพลิเคชัน (Application) ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งจะแตกต่างจากเดิมที่สื่อยังคงจำกัดอยู่เพียงแค่อินเทอร์เน็ต วิทยุ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เท่านั้น

เมื่อมนุษย์ยังคงมีความต้องการอุปโภคบริโภคอยู่ สื่อกับโฆษณาจึงเป็นสิ่งคู่กันสื่อยุคเดิมที่มีเพียงแค่อินเทอร์เน็ต วิทยุ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้ถูกกฎหมายควบคุมไว้อย่างชัดเจนและทั่วถึง การที่จะโฆษณาสินค้าใดผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ วิทยุ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ก็จะต้องได้รับอนุญาตหรือผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานของรัฐก่อนที่จะเผยแพร่สู่ประชาชน แต่ปัจจุบันการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้พฤติกรรมในการโฆษณาเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภคส่วนใหญ่มักจะหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจก่อนที่จะซื้อสินค้าหรือบริการ ทำให้ผู้ขายสินค้าหรือบริการต้องปรับเปลี่ยนการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการของตน จากรูปแบบเดิมที่เป็นเพียงสื่อโฆษณาผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ วิทยุ หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ มาเป็นการทดลองสินค้าโดยศิลปินดารานักแสดงผู้มีชื่อเสียงหรือผู้ที่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในสินค้าหรือบริการนั้น ๆ (Influencer) เมื่อสภาวะแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปทำให้การออกไป

ทดลองสินค้าหรือบริการด้วยตนเองไม่สะดวก แต่ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาได้อย่างง่ายดาย ช่องทางในการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการช่องทางใหม่นี้จึงขยายตัวขึ้นจนส่งผลกระทบต่อช่องทางเดิมในการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการ สิ่งที่เราเห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดก็คือ ช่องทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ค่อย ๆ เลือนหายไป โดยที่สังคมอาจจะไม่ได้สังเกตการส่งเสริมการขายรูปแบบใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบันก็คือ การให้ศิลปินดารานักแสดงมาทดลองสินค้าผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของข้อความหรือรูปภาพประกอบ แต่ที่กำลังได้รับความนิยมมากที่สุดก็คือ วิดีโอ โดยศิลปินดารานักแสดงอาจจะนำเสนอสินค้าหรือบริการอย่างตรงไปตรงมาว่าจะมาแนะนำสินค้าหรือบริการนี้ หรือบางรูปแบบก็จะนำเสนอสินค้าหรือบริการประกอบกับเนื้อเรื่องที่สนุกสนานหรือน่าสนใจ แต่จุดประสงค์หลักก็คือการโฆษณาสินค้า (Tie In) หรือการให้ผู้ที่ได้รับการยอมรับในสินค้าหรือบริการประเภทนั้น ๆ ทดลองสินค้าให้ดูผ่านทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น ยูทูบ (YouTube) เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) หรือทวิตเตอร์ (Twitter) รวมทั้งการเขียนตามเว็บบอร์ดต่าง ๆ ด้วย

* นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ; www.krisdika.go.th

การทดลองสินค้าให้ผู้บริโภคดูหรือที่เรียกติดปากกันว่า การรีวิวสินค้า (Review) นั้น สินค้าที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ในการรีวิวก็คือสินค้าประเภทเครื่องสำอาง อาจจะเป็นเพราะ สินค้าประเภทนี้ต้องมีการทดลองใช้ก่อนการตัดสินใจซื้อ และการที่วิถีชีวิตในปัจจุบันทำให้เราไม่สะดวกที่จะออกจากบ้านไป ทดลองสินค้าเหล่านั้นด้วยตัวเองได้ การหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจโดยผู้ที่มีความรู้หรือได้รับการยอมรับจากสังคมว่า มีความน่าเชื่อถือในสินค้านั้นมาทดลองสินค้าให้ดู ปัจจุบันจะ เรียกว่า Beauty Blocker ก็เป็นทางเลือกใหม่ที่ผู้บริโภคไม่เคย หารู้มาก่อน เพราะการโฆษณาในยุคเดิมผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หรือสิ่งพิมพ์นั้น เป็นเพียงแค่การให้ศิลปินดารานักแสดงถ่ายรูป คู่กับผลิตภัณฑ์เท่านั้น มิได้มีการแกะกล่องนำผลิตภัณฑ์ออกมา ทดลองใช้ให้ดู แต่การรีวิวสินค้าในยุคสมัยใหม่นี้จะมีการนำผลิตภัณฑ์ มาทำให้ดู อาจจะมีการเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ยี่ห้ออื่น ๆ หรืออาจจะใช้รูปแบบการแต่งหน้าให้เห็นกันจริง ๆ เลยว่าเมื่อ ใช้ผลิตภัณฑ์แล้วผลออกมาเป็นอย่างไร หรือผลิตภัณฑ์จำพวก เสริมอาหารต่าง ๆ ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากก็จะใช้รูปแบบ โดยวิธีการให้ศิลปินดารามีชื่อเสียงอยู่แล้วรีวิวสินค้าว่าที่ตน มีผิวสวยหรือรูปร่างดีก็เพราะรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ชนิดนี้ โดยบางผลิตภัณฑ์ใช้วิธีการให้ศิลปินดารานักจำนวนมาก รีวิว สินค้าของตน เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่นในสินค้า ซึ่งการรีวิว สินค้าในลักษณะนี้มิได้ผ่านการตรวจสอบจากหน่วยงานของรัฐ



แต่หากพิจารณาแล้วการกระทำดังกล่าวอาจอยู่ภายใต้บังคับ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมาตรา ๔๑^๑ ได้กำหนดประเภทข้อความที่จะใช้ในการโฆษณา และมาตรา ๔๒^๒ กำหนดวิธีการในการโฆษณาเครื่องสำอางไว้ และพระราช บัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยมาตรา ๔๐^๓ กำหนดห้ามมิให้ โฆษณาสรรพคุณเกินจริง และมาตรา ๔๑^๔ หากจะโฆษณาจะต้อง ได้รับอนุญาตเสียก่อน หรืออยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติยา

^๑ มาตรา ๔๑ การโฆษณาเครื่องสำอางต้องไม่ใช่ข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อ ผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือลักษณะของเครื่องสำอาง

ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือ เป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม

(๑) ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง

(๒) ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับ เครื่องสำอาง ไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริงหรือไม่ก็ตาม

(๓) ข้อความที่แสดงสรรพคุณที่เป็นการรักษาโรคหรือที่มีไขจุดมุ่งหมาย เป็นเครื่องสำอาง

(๔) ข้อความที่ทำให้เข้าใจว่ามีสรรพคุณบำรุงงาม

(๕) ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำผิด กฎหมายหรือศีลธรรมหรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ

(๖) ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคี ในหมู่ประชาชน

(๗) ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อความที่ใช้ในการโฆษณาที่บุคคลทั่วไปสามารถรู้ได้ว่าเป็นข้อความที่ ไม่อาจเป็นความจริงได้โดยแน่แท้ ไม่เป็นข้อความที่ต้องห้ามในการโฆษณา ตามวรรคสอง (๑)

^๒ มาตรา ๔๒ การโฆษณาจะต้องไม่กระทำด้วยวิธีการอันอาจเป็นอันตราย ต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของประชาชน หรืออันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้บริโภค

^๓ มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของ อาหารอันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร

^๔ มาตรา ๔๑ ผู้ใดประสงค์จะโฆษณาคุณภาพ ประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของ อาหารทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ หรือ ทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือด้วยวิธีอื่นใดเพื่อประโยชน์ในทาง การค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์ หรือข้อความที่จะโฆษณาดังกล่าวนั้น ให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณา ก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้



พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๘๘^๕ การโฆษณาขายยาต้องไม่เป็นการโอ้อวดสรรพคุณ มาตรา ๘๘ ทวิ^๖ การโฆษณาต้องได้รับอนุญาต มาตรา ๘๙^๗ กำหนดลักษณะต้องห้ามในการโฆษณา มาตรา ๙๐^๘ ห้ามมิให้โฆษณาขายยาโดยวิธีแถม พก หรือออกสลาก และมาตรา ๑๒๔^๙ หากผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ซึ่งต้องกลับไปพิจารณาว่าแต่ละฝ่ายทั้งเจ้าของผลิตภัณฑ์และผู้ถูกว่าจ้างให้รีวิวลินค้าได้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และกรณีที่ผู้รีวิวลินค้าโดยไม่ได้รับการว่าจ้างจะอยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าวด้วยหรือไม่

เมื่อผ่านแง่มุมในการมุ่งใจให้ซื้อสินค้าหรือบริการแล้ว ก็มาถึงมุมมองทางด้านการตกลงซื้อขายสินค้าผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) เนื่องจากวิธีการซื้อขายในปัจจุบันอาจไม่มีความจำเป็นต้องมีร้านค้าเพื่อจัดแสดงสินค้าอีกต่อไป หรือที่เรียกกันว่า “ไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้าน” โดยเฉพาะผู้ค้ารายย่อย ทำให้ต้องมีการซื้อขายสินค้าผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มาแทนที่ หากพิจารณาจากผู้ขายแล้ว สิ่งที่ผู้ขายต้องดำเนินการเป็นอันดับแรกก็คือการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจต้องจดทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือหากเป็นการค้าขายที่มีลักษณะเป็นการขายตรงก็ต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ ด้วย ตามมาตรา ๒๐^{๑๐} หากไม่ปฏิบัติตามจะมีโทษตามมาตรา ๔๗^{๑๑} สำหรับมุมมองทางด้านผู้ซื้อเมื่อผู้ซื้อสนใจสินค้าแล้วก่อนที่จะตัดสินใจซื้อก็ต้องพิจารณาร้านค้าออนไลน์นั้น ๆ ด้วยว่าได้มีการจดทะเบียนโดยถูกต้องหรือไม่



^๕ มาตรา ๘๘ การโฆษณาขายยาจะต้อง

- (๑) ไม่เป็นการโอ้อวดสรรพคุณยาหรือวัตถุดิบเป็นส่วนประกอบของยาว่าสามารถบำบัดบรรเทา รักษา หรือป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์หรือหายขาด หรือใช้ถ้อยคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกัน
- (๒) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันเป็นเท็จหรือเกินความจริง
- (๓) ไม่ทำให้เข้าใจว่ามีวัตถุเป็นตัวยาหรือเป็นส่วนประกอบของยา ซึ่งความจริงไม่มีวัตถุหรือส่วนประกอบนั้นในยา หรือมีแต่ไม่เท่าที่เข้าใจเข้าใจ
- (๔) ไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาทำให้แห้งลูกหรือยาขับระดูอย่างแรง
- (๕) ไม่ทำให้เข้าใจว่าเป็นยาบำรุงกามหรือยาคุมกำเนิด
- (๖) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ
- (๗) ไม่มีการรับรองหรือยกย่องสรรพคุณยาโดยบุคคลอื่น
- (๘) ไม่แสดงสรรพคุณยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรค หรืออาการของโรคที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๗๗ ความใน (๕) และ (๖) ไม่ใช่บังคับแก่ข้อความในฉลากหรือเอกสารกำกับยาและความใน (๑) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ไม่ใช่บังคับแก่การโฆษณาซึ่งกระทำโดยตรงต่อผู้ประกอบโรคศิลปะผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์

^๖ มาตรา ๘๘ ทวิ การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุโทรทัศน์ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือทางสิ่งพิมพ์จะต้อง

- (๑) ได้รับอนุมัติข้อความ เสียง หรือภาพที่ใช้ในการโฆษณาจากผู้อนุญาต
- (๒) ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด

^๗ มาตรา ๘๙ ห้ามมิให้โฆษณาขายยาโดยไม่สุภาพ หรือโดยการร้องรำทำเพลง หรือแสดงความทุกข์ทรมานของผู้ป่วย

^๘ มาตรา ๙๐ ห้ามมิให้โฆษณาขายยาโดยวิธีแถมพกหรือออกสลากรางวัล

^๙ มาตรา ๑๒๔ ผู้ใดโฆษณาขายยาโดยฝ่าฝืนมาตรา ๘๘ มาตรา ๘๘ ทวิ มาตรา ๘๙ หรือมาตรา ๙๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

^{๑๐} มาตรา ๒๐ ผู้ที่จะประกอบธุรกิจขายตรงต้องเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท และได้จดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงตามพระราชบัญญัตินี้

^{๑๑} มาตรา ๔๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินสองหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่


ผู้ขายสินค้าออนไลน์ได้จดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้ว สิ่งที่คุณต้องดำเนินการต่อมาก็คือ ผู้ขายสินค้าออนไลน์ต้องแสดงราคาสินค้าและบริการอย่างชัดเจนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการได้ออกประกาศคณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ฉบับที่ ๔๔ พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง การแสดงราคาและรายละเอียดเกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าและบริการ ผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือออนไลน์ เพื่อให้ผู้บริโภคได้มีโอกาสในการเปรียบเทียบราคาหรือค่าบริการก่อนตัดสินใจซื้อสินค้าหรือใช้บริการ ตามมาตรา ๒๘^{๑๒} มีผลทำให้จะไม่เกิดกรณีที่หากผู้ซื้อสนใจสินค้าให้สอบถามราคาอีกครั้งหนึ่ง (Inbox มาถามราคา)

การซื้อขายไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดจะซื้อขายตามวิธีการปกติหรือการซื้อขายออนไลน์ย่อมสร้างรายได้ให้แก่ผู้ขาย เมื่อผู้ขายมีรายได้ มุมมองที่ต้องพิจารณาในลำดับต่อไปก็คือการเสียภาษี หากเป็นกรณีภาษีเงินได้ก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้ขายเป็นบุคคลธรรมดาหรือได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและยังต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือกรณีขายที่มีการนำเข้าจากต่างประเทศหรือที่เรียกว่าสินค้าพรีออเดอร์ (Pre-order) ก็ต้องเสียภาษีศุลกากรด้วย

สำหรับแง่มุมสุดท้ายก็คือการส่งสินค้าและบริการ รวมทั้งการรับประกันสินค้าที่ซื้อออนไลน์ สิ่งสำคัญที่คุณต้องตระหนักเป็นอย่างแรกก็คือ ผู้ซื้อต้องอ่านรายละเอียดในข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายให้เข้าใจ ในกรณีที่ผู้ขายขายผ่านช่องทางที่เป็น Market Place หรือเว็บไซต์ของตนเอง ก็อาจจะมีข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งสินค้า การคืน และการรับประกันสินค้าที่ชัดเจนและมีความเชื่อถือได้ในระดับหนึ่ง แต่หากเป็นการซื้อขายสินค้าออนไลน์ผ่านช่องทางกลุ่มลูกค้าโซเชียลมีเดีย (Social Media) เช่น ขายผ่านอินสตาแกรมหรือผ่านเฟซบุ๊ก ผู้ซื้อควรสอบถามผู้ขายเกี่ยวกับรายละเอียดดังกล่าวให้เข้าใจตรงกันก่อนชำระราคาสินค้า

เมื่อพิจารณาในแต่ละแง่มุมที่การพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้พฤติกรรมกรอุปโภคบริโภคของผู้คนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป เริ่มตั้งแต่การจงใจให้ซื้อสินค้าหรือบริการที่มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งรูปแบบของสื่อและวิธีการในการสื่อสาร หากมองในมุมมองของกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนี้จะเห็นได้ว่ามีครอบคลุมทั้งในแง่ของการคุ้มครองและในแง่ของการควบคุมดูแล เพียงแต่ผู้ที่กระทำจะไม่ทราบที่กระทำอยู่นั้นไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การรีวิ

สินค้าประเภทที่มีกฎหมายควบคุมหรือการรีวิสินค้าที่มีลักษณะเป็นการโฆษณา ผู้รีวิต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง มีข้อห้ามอย่างไร ซึ่งผู้รีวิหรือเจ้าของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ อาจไม่ทราบมาก่อนเลย จึงอาจเป็นเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายในส่วนนี้ หรือการให้ความรู้การประชาสัมพันธ์ในระยะเริ่มต้นของการโฆษณาด้วยสื่อยุคใหม่ มิฉะนั้นอาจเกิดปรากฏการณ์ที่เจ้าหน้าที่ได้ทำการจับกุมเจ้าของผลิตภัณฑ์และศิลปินดาราก็ได้รับการว่าจ้างให้รีวิสินค้าประเภทที่เป็นผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และดำเนินการในลักษณะเป็นการขายตรง ตามที่ปรากฏเป็นข่าวใหญ่ในช่วงที่ผ่านมา หรือการดำเนินการในฐานะผู้ขายสินค้าออนไลน์ก็มีกฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้ค่อนข้างรัดกุม เพียงแต่ในบางกรณีอาจจะต้องรวบรวมปัญหาและนำมาวิเคราะห์ว่าเป็นกรณีที่เกิดขึ้นปัญหาที่เกิดจากไม่มีกฎหมายหรือกฎหมายไม่ครอบคลุม หรือเป็นเรื่องการบังคับเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะมีมากกว่าหนึ่งฉบับ

เมื่อโลกหมุนไปไม่ว่าผู้ประกอบการหรือผู้บริโภคก็สมควรที่จะรู้เท่าทันเทคโนโลยีและไม่ควรอาศัยช่องว่างในขณะที่กฎหมายยังไล่ตามเทคโนโลยีไม่ทันเพื่อเป็นการเอาเปรียบผู้อื่น 



^{๑๒} มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้ซื้อเพื่อจำหน่ายหรือผู้นำเข้าเพื่อจำหน่ายสินค้าหรือบริการแสดงราคาสินค้าหรือบริการ ในการนี้คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแสดงราคาสินค้าหรือบริการไว้ด้วยก็ได้ การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้มีความในมาตรา ๒๕ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม





การทำงาน จากระยะไกล (Telework or Work From Remote)



มูชิตา สารพัฒน์*

๑. ปัญหาและอุปสรรค^๑

จากสภาพปัญหาฝุ่นละอองที่มีค่าสูงเกินค่ามาตรฐานในปัจจุบันทำให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องหันมาร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว หนึ่งในความพยายามของภาครัฐที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ซึ่งจัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่นำเสนอแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในภาพรวมของประเทศ ซึ่งมีด้วยกัน ๓ มาตรการ ได้แก่ มาตรการที่หนึ่ง การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ มาตรการที่สอง การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) และมาตรการที่สาม การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ อันนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย “สร้างอากาศดี เพื่อคนไทย และผู้มาเยือน”

โดยทั่วไปฝุ่นละอองอาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมโดยธรรมชาติหรือโดยมนุษย์ แต่สถานการณ์มลพิษด้านฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กนั้นส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นจากการเผาไหม้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเผาไหม้ของน้ำมันดีเซล การเผาเศษวัชพืช ขยะ รวมถึงปฏิกิริยาเคมีในอากาศอื่น ๆ ซึ่งแหล่งกำเนิดหลักของฝุ่นมลพิษมาจากการคมนาคมและขนส่ง หากตรวจสอบสถิติกรมการขนส่งทางบก จะพบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีจำนวนรถจดทะเบียนใหม่ในกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น ๙๗๕,๒๐๔ คัน ซึ่งเพิ่มจำนวนสูงขึ้นจากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่มีจำนวน ๙๗๐,๘๑๘ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีจำนวน ๙๔๕,๙๙๙ คัน รวมไปถึงแหล่งกำเนิดฝุ่นมลพิษจากการเผาไหม้แหล่งอื่น ได้แก่ การเผาในที่โล่ง ภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้าง หมอกควันข้ามแดน โดยจะพบว่าสาเหตุที่พื้นที่กรุงเทพมหานครประสบปัญหาฝุ่นละอองเกินมาตรฐานตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เกิดจากยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล การเผาในที่โล่ง โรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงการก่อสร้างระบบรถไฟฟ้า อาคารสูง และระบบสาธารณูปโภค ที่ส่งผลให้เกิดการจราจรติดขัด ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มปริมาณของมลพิษที่ระบายนอกจากยานพาหนะที่เพิ่มสูงขึ้น



* นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ ฝ่ายกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
^๑ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง”. ๒๕๖๒.



๒. แนวทางแก้ไขตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง”

แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติมีความมุ่งหมายที่จะแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละอองโดยพิจารณาอย่างรอบด้านในทุกมิติ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการใช้ชีวิตของประชาชน อีกทั้งวางกรอบแนวคิดในเรื่องการป้องกันไว้ก่อนซึ่งเป็นการจัดการในเชิงรุกเพื่อสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยง โดยกำหนดตัวชี้วัดแบ่งเป็น ๑) จำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละอองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น ๒) จำนวนจุดความร้อนภายในประเทศลดลง และ ๓) จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศลดลง ซึ่งวัดผลจากการนำเอามาตรการและแนวทางตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติดังกล่าวไปใช้จัดการคุณภาพอากาศที่นำเอาทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมรับผิดชอบได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (พื้นที่ที่มีปัญหา/ พื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาฝุ่นละออง) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ



มาตรการและแนวทางที่น่าสนใจและต้องการนำเสนอในบทความนี้จะเป็นเฉพาะแนวทางที่เกี่ยวข้องกับมาตรการที่หนึ่ง การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในส่วนของแผนการดำเนินการระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) ที่มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบดำเนินการจัดทำระเบียบและระบบเพื่อรองรับการทำงานจากระยะไกล (Work From Remote) ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และขยายผลวงกว้าง และแผนการดำเนินการระยะเร่งด่วน/ ช่วงวิกฤตที่กำหนดให้หน่วยงานราชการทุกหน่วยรับผิดชอบหลักในการพิจารณาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทำงานจากระยะไกล (Work From Remote) โดยไม่ต้องเดินทางเข้ามาที่สำนักงานในเขตกรุงเทพฯ และขอความร่วมมือจากบริษัทเอกชนให้ลูกจ้างทำงานจากระยะไกลได้ ซึ่งภาพรวมของการดำเนินการทั้งสองส่วนนี้จะเป็นอย่างไรคงต้องรอให้สำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานต่าง ๆ พิจารณา ศึกษา และวิเคราะห์เพื่อนำเสนอหลักเกณฑ์และแนวทางที่จะจัดให้มีการทำงานจากระยะไกลได้ในลักษณะที่เป็นรูปธรรม

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานจากระยะไกล (Work From Remote) หรือทำงานทางไกล (Telework) ของภาครัฐในต่างประเทศ พบว่าประเทศที่เป็นผู้นำในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทำงานทางไกลที่โดดเด่น มีระบบรองรับที่มีประสิทธิภาพ และมีแนวทางในการติดตามประเมินผลคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะได้นำเอาหลักเกณฑ์วิธีการที่เป็นสาระสำคัญของเรื่องนี่ยังนำเสนอทั้งในส่วนที่เป็นกฎหมาย คู่มือในการจัดให้มีการทำงานทางไกล ตัวอย่างนโยบายการทำงานทางไกลของหน่วยงานกลาง และรายงานความก้าวหน้าและความสำเร็จของการทำงานทางไกล

๓. การทำงานทางไกล (Telework) ของภาครัฐในสหรัฐอเมริกา

คำว่า Telework^๒ หมายถึง การที่ลูกจ้างบางประเภททำงานทางไกลผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ทั้งหมด ส่วนใหญ่หรือบางส่วน ซึ่งในสัญญาจ้างงานจะระบุกิจกรรมและลักษณะของงานที่เอื้ออำนวยต่อการเคลื่อนย้ายของลูกจ้างโดยขึ้นอยู่กับความพร้อมของแหล่งข้อมูลหรือลักษณะของวิชาชีพนั้น ๆ แตกต่างจากคำว่า “Home Work”^๓ ที่ C177 - Home Work Convention, 1996 (No. 177) ให้ความหมายว่า เป็นการทำงานโดยได้รับค่าจ้างของบุคคลที่เรียกว่า Homeworker ในบ้านพักของบุคคลนั้นหรือสถานที่อื่นที่บุคคลนั้นเลือก นอกเหนือจากสถานที่ของนายจ้าง โดยผลิตผลงานหรือบริการตามที่นายจ้างกำหนดไว้ ไม่ว่าใครจะเป็นผู้จัดหาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นที่ใช้ในการผลิต ในขณะที่อาจมีการใช้คำว่า “Electronic Home Work” “Satellite Centres” “Neighbourhood Centres” “Mobile Work” ในบริบทเดียวกับคำว่า “Telework” ด้วยเช่นกัน จึงได้มีการนำเสนอหลักการของคำนี้ว่าแท้ที่จริงแล้วการทำงานใดจะถือว่าเป็นการทำงานทางไกลนั้นต้องประกอบไปด้วยสามองค์ประกอบ คือ องค์กร สถานที่ และเทคโนโลยี^๔ โดย Vittorio และ Linda ได้นำเสนอถึงข้อดีของการทำงานทางไกล มีดังต่อไปนี้

(๑) ความยืดหยุ่นขององค์กรและการประหยัดค่าใช้จ่าย (Enterprise flexibility and cost savings) แม้ในการเตรียมเครื่องมือหรือระบบสื่อสารเพื่อรองรับการทำงานทางไกลจะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และอาจก่อให้เกิดปัญหาการบังคับบัญชาและการบริหารงานรายวันก็ตาม แต่ก็มีหลายองค์กรก็เริ่มรับเอารูปแบบการทำงานทางไกลไปใช้ เช่น US WEST, Pacific Bell ในสหรัฐอเมริกา และ FI Group ในอังกฤษ ซึ่งค่าใช้จ่ายในส่วนของการเตรียมเครื่องมือและการติดตั้งระบบสื่อสารจะถูกหักลบจากการคำนวณค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้จากค่าใช้จ่าการทำงานอื่นขององค์กร เช่น ค่าเช่าสถานที่ทำงานในเมืองใหญ่



^๒ Ada Hurbean. Home work and telework. 21 Annales Universitatis Apulensis Series Jurisprudentia 117 (2018). Page 125 - 126.

^๓ Article 1 For the purposes of this Convention:

(a) the term home work means work carried out by a person, to be referred to as a homeworker,

(i) in his or her home or in other premises of his or her choice, other than the workplace of the employer;

(ii) for remuneration;

(iii) which results in a product or service as specified by the employer, irrespective of who provides the equipment, materials or other inputs used, unless this person has the degree of autonomy and of economic independence necessary to be considered an independent worker under national laws, regulations or court decisions;

(b) persons with employee status do not become homeworkers within the meaning of this Convention simply by occasionally performing their work as employees at home, rather than at their usual workplaces;

(c) the term employer means a person, natural or legal, who, either directly or through an intermediary, whether or not intermediaries are provided for in national legislation, gives out home work in pursuance of his or her business activity.

^๔ Vittorio Di Martino & Linda Wirth, Telework: A New Way of Working and Living, 129 Int'l Lab. Rev. 529 (1990) page 530 - 533.

(๒) ผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น (Productivity increase) นายจ้างจากหลายองค์กรพึงพอใจกับผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากลูกจ้างมีสมาธิในการทำงานมากขึ้นเพราะไม่ถูกรบกวนในระหว่างทำงาน มีแรงจูงใจและความพึงพอใจในงานที่เพิ่มสูงขึ้น มีการทุ่มเทและมีกำลังในการทำงานมากขึ้น และมีระดับพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากไม่ต้องเสียเวลาหรืออารมณ์เสียในระหว่างเดินทางมาทำงาน

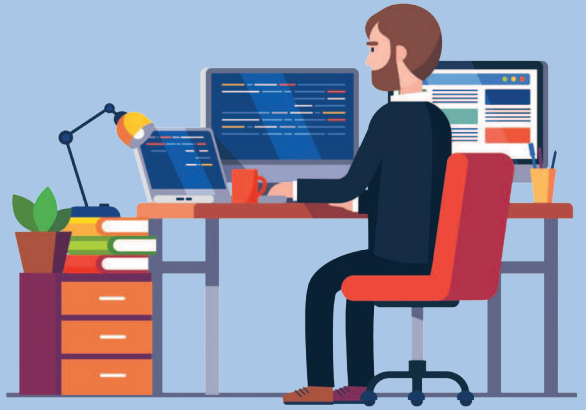
(๓) การรับเข้าทำงานและการรักษาลูกจ้าง (Recruitment and retention of staff) นี้เป็นเหตุผลสำคัญที่มีการเปิดให้ทำงานทางไกลเนื่องจากต้องการรับเข้าทำงานและรักษาลูกจ้างที่มีทักษะสูงไว้ เช่น ลูกจ้างที่เป็นหญิงหลังคลอดอาจต้องการลาออก ลูกจ้างใกล้วัยเกษียณ หรือลูกจ้างที่มีทักษะเฉพาะที่ต้องการอาศัยอยู่ในที่ที่ไกลจากสถานที่ทำงาน การเสนอให้มีการทำงานในสถานที่อื่นทำให้สามารถลดอัตราการเปลี่ยนงานลงได้

(๔) การสร้างงานสำหรับผู้พิการ (Jobs for the disabled) ประโยชน์ที่องค์กรได้รับในส่วนนี้อาจสอดคล้องกับแนวคิดริเริ่มของภาครัฐที่สนับสนุนให้มีการจ้างงานผู้พิการ ในสหรัฐอเมริกา องค์กร LIFT ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรได้จัดให้มีโปรแกรมเพื่ออบรมผู้ทำงานที่บ้านที่เป็นผู้พิการภายใต้ข้อตกลงกับนายจ้าง ในขณะที่กระทรวงไปรษณีย์ฝรั่งเศสได้ขยายโอกาสการทำงานให้กับผู้พิการผ่านการทำงานทางไกล แต่อย่างไรก็ดี การเสนอให้มีการจ้างงานผู้พิการโดยให้ทำงานทางไกลไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้จะต้องปรับเทคโนโลยีใหม่ให้เข้ากับความต้องการเฉพาะของผู้พิการซึ่งส่งผลให้ค่าใช้จ่ายขององค์กรในส่วนนี้เพิ่มสูงขึ้น

(๕) การพัฒนาท้องถิ่น (Rural development) การสร้างจ้างงานในส่วนภูมิภาคจะช่วยลดความไม่เท่าเทียมกันด้านการจ้างงาน และลดช่องว่างทางเศรษฐกิจของคนในเมืองและในชนบท อีกทั้งยังลดการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยเข้าสู่ในเมืองอีกทางหนึ่ง ซึ่งช่วยลดความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่เขตเมือง ตัวอย่างเช่น รัฐบาลสวีเดนได้ริเริ่มจัดให้มี “telecottages” เป็นศูนย์สำหรับรวบรวมข้อมูลทางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ธุรกิจ และกิจกรรมยามว่างอื่นสำหรับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจในชนบท และยังมีแผนการที่จะขยายศูนย์ดังกล่าวไปในประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น อินเดีย อินโดนีเซีย ไนจีเรีย ปาปัวนิวกินี ศรีลังกา แทนซาเนีย และประเทศในลาตินอเมริกา

(๖) ลดระยะเวลาการเดินทางมาทำงาน (Reducing Commuting time) เหตุผลนี้เป็นเหตุผลหลักในการกำหนดให้มีการทำงานทางไกล อีกทั้งยังส่งผลให้ปัญหาการจราจรติดขัดเบาบางลงและเพิ่มคุณภาพของอากาศให้ดีขึ้นอีกด้วย

(๗) ความยืดหยุ่นในเวลาทำงานสำหรับผู้ทำงานทางไกล (Working time flexible for teleworkers) เป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวกับการใช้ชีวิตเพื่อหารายได้ โดยในหลายกรณี มีการให้ประโยชน์แก่ลูกจ้างด้วยการให้ทำงานทางไกลได้ ทำให้ลูกจ้างสามารถลดเวลาการเดินทาง และทำให้ลูกจ้างมีความอิสระมากขึ้นและมีสมาธิจดจ่อกับการทำงานที่ยากขึ้นได้ เนื่องจากไม่ต้องถูกรบกวนจากสิ่งรบกวนในที่ทำงาน



๓.๑ Telework Enhancement Act of 2010

แนวความคิดในการทำงานทางไกลถูกนำมาปรับใช้ในหลายภาคส่วน ในส่วนของภาคเอกชนนั้น บริษัทขนาดใหญ่กว่า ๑๕๐ แห่ง^๔ ได้นำเอาวิธีการทำงานนี้มาใช้กับลูกจ้างในบางตำแหน่งที่เหมาะสมกับการทำงานทางไกล เช่น Aetna, American Express, AT&T, Cigna, IBM เป็นต้น สำหรับการทำงานทางไกลในภาครัฐที่โดดเด่นคือหน่วยงานของรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกาที่นำเอาระบบการทำงานทางไกลเข้ามาใช้กว่า ๒๐ ปี ซึ่งมีการจัดทำรายงานของรัฐบาลกลางเพื่อติดตามและประเมินผลการทำงานทางไกลประจำปี จากรายงานประจำปี ๒๐๑๗ พบว่า การเข้าร่วมโครงการทำงานทางไกลของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทำให้รัฐบาลกลางสามารถประหยัดงบประมาณและรักษาเจ้าหน้าที่ที่เชี่ยวชาญไว้ได้มากขึ้น ทั้งเป็นการช่วยลดระยะเวลาการเดินทางอันจะช่วยให้การปฏิบัติงานในช่วงเวลาฉุกเฉินเป็นไปได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ จากการศึกษาของ Harvard with the U.S. Patent Office พบว่าปริมาณผลงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทางไกล สูงขึ้นจากเดิมถึง ๔.๔ % ตัวอย่างงานและหน่วยงานที่จัดให้มีการทำงานทางไกลในบางลักษณะงานในปัจจุบัน^๕ เช่น

^๔ สืบค้นจาก <https://www.thebalancecareers.com/top-telecommuting-companies-3542783> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

^๕ สืบค้นจาก <https://www.flexjobs.com/blog/post/10-government-agencies-with-remote-jobs-and-flexible-work-v2/> สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

(๑) The National Aeronautics and Space Administration (NASA) สำหรับงานในตำแหน่ง Research Physical Scientist

(๒) U.S. Department of Health and Human Services (HHS) สำหรับงานในตำแหน่ง Chemist Nutritionist และ Health Insurance Specialist

(๓) U.S. Census Bureau สำหรับงานในตำแหน่ง Partnership Specialist Regional Technician และ Recruiting Assistant

(๔) U.S. Department of Transportation (U.S. DOT) สำหรับงานในตำแหน่ง Technical Writer/Editor General Engineer และ Economist

(๕) U.S. Department of Veterans Affairs สำหรับงานในตำแหน่ง Physician/Psychiatrist Program Analyst และ Social Worker

(๖) U.S. Department of the Navy สำหรับงานในตำแหน่ง Information Management Assistant Contract Specialist และ Distribution Facilities Manager

(๗) U.S. Department of Defense สำหรับงานในตำแหน่ง Accountant Contract Specialist และ Management Analyst

(๘) U.S. Department of the Interior (DOI) สำหรับงานในตำแหน่ง Program Specialist Program Analyst (International Relations) และ Legal Assistant

(๙) U.S. Department of Justice สำหรับงานในตำแหน่ง Assistant United States Attorney Trial Attorney และ Supervisory Grants Management Specialist

(๑๐) U.S. Department of the Army สำหรับงานในตำแหน่ง Supervisory Information Technology Specialist Lead Budget Analyst และ Training Technician

(๑๑) U.S. Social Security Administration สำหรับงานในตำแหน่ง Attorney-Adviser (General) Economist และ IT Specialist

(๑๒) U.S. Department of the Treasury สำหรับงานในตำแหน่ง Visual Information Specialist Director, Legislative and Intergovernmental Affairs และ Technology Project Manager

(๑๓) U.S. Department of State สำหรับงานในตำแหน่ง Supervisory Human Resources Specialist Program Analyst และ Instructional Systems Specialist

(๑๔) U.S. Department of Agriculture (USDA) สำหรับงานในตำแหน่ง Criminal Investigator National Program Leader - Plant Health และ Biological Science Aid

(๑๕) U.S. Department of Homeland Security สำหรับงานในตำแหน่ง Personnel Psychologist Associate Chief (LER), Supervisory Human Resources Specialist และ Operations Research Analyst

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าลักษณะงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทางไกลมีหลากหลาย เช่น งานบัญชี งานด้านสุขภาพ งานด้านเศรษฐศาสตร์ และรวมไปถึงงานด้านการร่างกฎหมายด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม การทำงานทางไกลจะเกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ชัดเจนไว้ด้วยว่าเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าร่วมโครงการต้องมีลักษณะอย่างไรและได้รับการอบรมเรื่องอะไรบ้าง โดยในประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดทำกฎหมายกลางเพื่อกำหนดวิธีการการทำงานทางไกลไว้เป็นการเฉพาะได้แก่ Telework Enhancement Act of 2010 โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรบสาระสำคัญได้ดังนี้



(๑) กำหนดให้ “การทำงานทางไกล (Telework)” หมายความว่า การจัดให้มีความยืดหยุ่นของการทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบในตำแหน่งของลูกจ้าง (Employee) ที่รวมถึงเจ้าหน้าที่และบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ของราชการ ซึ่งสามารถใช้อำนาจของรัฐได้และกิจกรรมอื่นที่ได้รับมอบหมายในสถานที่ที่ได้รับอนุมัติ นอกเหนือจากสถานที่ปฏิบัติงานหลัก

(๒) กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานทุกหน่วยต้องกำหนดคุณสมบัติของลูกจ้างที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการการทำงานทางไกล และแจ้งให้ลูกจ้างทุกคนทราบภายใน ๑๘๐ วัน ยกเว้นลูกจ้างที่ถูกกลังโทษทางวินัยเนื่องจากขาดงานโดยไม่ได้รับอนุญาตเกินกว่า ๕ วันในปีนั้น หรือถูกกลังโทษทางวินัยจากการกระทำผิดมาตรฐานจริยธรรมจากการดู ความโหด หรือแลกเปลี่ยนภาพโป๊ผ่านคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานหรือในขณะที่ทำงาน

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าร่วมที่จะต้อง

(๓.๑) ทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการทำงานทางไกลจะไม่ทำให้การปฏิบัติงานของลูกจ้างหรือผลการดำเนินงานขององค์กรลดต่ำลง

(๓.๒) จะต้องทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างผู้จัดการ (Agency Manager) และลูกจ้างที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทางไกล โดยระบุรายละเอียดของงานให้ชัดเจน

(๓.๓) ในกรณีที่ผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างไม่เป็นไปตามเงื่อนไขในสัญญา ลูกจ้างจะไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทางไกลต่อไป

(๓.๔) ในกรณีฉุกเฉินที่หัวหน้าเห็นสมควร จะไม่ใช้โครงการนี้กับลูกจ้างที่ต้องประจำการที่สำนักงานฯ รายวัน เช่น การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลลับ การดำเนินการที่ทำได้ไม่ได้โดยสภาพ

(๔) กำหนดการฝึกอบรมและการติดตาม

(๔.๑) หัวหน้าหน่วยงานต้องจัดให้มีการฝึกอบรมการสื่อสารทางไกลสำหรับลูกจ้างที่มีคุณสมบัติเข้าร่วมโครงการและสำหรับผู้จัดการ โดยต้องดำเนินการก่อนมีการทำสัญญาเพื่อทำงานทางไกล เว้นแต่กรณีที่กำหนดให้ไม่ต้องฝึกอบรม

(๔.๒) ลูกจ้างที่ทำงานทางไกลหรือทำงานประจำที่สำนักงานต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม การให้รางวัล การมอบหมายงาน การเลื่อนขั้น การลดขั้น การให้อยู่ในตำแหน่งเดิม การโยกย้ายข้อกำหนดการทำงาน การดำเนินการอย่างอื่นในทางบริหาร

(๔.๓) สำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐ (Office of Personnel Management: OPM) กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาว่าสิ่งใดจะทำให้การปฏิบัติงานแย่ง (the performance management guidelines) สำหรับทุกหน่วยงานใช้ในการพิจารณา

(๕) กำหนดนโยบายและการให้การสนับสนุน

(๕.๑) กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานต้องปรึกษากับสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐเพื่อพัฒนานโยบายการทำงานทางไกลของหน่วยงาน

(๕.๒) กำหนดให้สำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐดำเนินการจัดให้มีนโยบายสำหรับการทำงานทางไกลที่เกี่ยวกับการจ่ายเงิน การลา เวลาปิดทำการของหน่วยงาน การจัดการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน สถานที่ทำงานทางการ การรับบุคลากรเข้าทำงาน การรักษาบุคลากร ที่พักสำหรับลูกจ้างพิการ รวมทั้งช่วยเหลือหน่วยงานจัดทำมาตรการในด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อบรรลุเป้าหมายการทำงานทางไกล และหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้แก่ The Federal Emergency Management Agency ในเรื่องการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและในช่วงเวลาฉุกเฉิน The General Services Administration ในเรื่องศูนย์การทำงานทางไกล การเดินทาง เทคโนโลยี เครื่องมือ และการดูแลรักษาเครื่องมือ The National Archives and Records Administration ในเรื่องการจัดการบันทึกและการเก็บรักษาข้อมูล รวมทั้งบันทึกของประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี

รวมทั้งประสานงานกับสำนักงบประมาณ กระทรวงกลาโหม และสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติเพื่อกำหนดแนวทางป้องกันด้านความปลอดภัยของข้อมูลและระบบข้อมูลในขณะที่ทำงานทางไกล ที่จะต้องกำหนดให้มีมาตรการอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้ การควบคุมการเข้าถึงข้อมูลและระบบข้อมูล การป้องกันข้อมูลและระบบข้อมูล การจำกัดจุดอ่อนของข้อมูลและระบบข้อมูล การป้องกันระบบข้อมูลที่ไม่ได้อยู่ในความ

* ลูกจ้างหมายความว่าเจ้าหน้าที่และบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ใน 5 U.S. Code § 2105.Employee

(a) For the purpose of this title, “employee”, except as otherwise provided by this section or when specifically modified, means an officer and an individual who is—

(1) appointed in the civil service by one of the following acting in an official capacity—

- (A) the President;
- (B) a Member or Members of Congress, or the Congress;
- (C) a member of a uniformed service;
- (D) an individual who is an employee under this section;
- (E) the head of a Government controlled corporation; or
- (F) an adjutant general designated by the Secretary concerned under section 709(c) of title 32;

(2) engaged in the performance of a Federal function under authority of law or an Executive act; and

(3) subject to the supervision of an individual named by paragraph (1) of this subsection while engaged in the performance of the duties of his position.



ควบคุมของหน่วยงานแต่ใช้สำหรับการทำงานทางไกล ระบบป้องกันสัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สายและความสามารถของสารสนเทศอื่นที่ใช้สำหรับทำงานทางไกล และป้องกันการใช้เวลาราชการหรือทรัพยากรไปโดยไม่เหมาะสมจากการดู ดาวน์โหลด หรือแลกเปลี่ยนภาพไปผ่านคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานหรือในขณะทำงาน

(๖) แต่งตั้งลูกจ้างในหน่วยงานให้เป็นผู้มีหน้าที่จัดการการทำงานทางไกล (Telework Managing Officer) เพื่อพัฒนาโครงการทำงานทางไกลของหน่วยงานร่วมกับสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐโดยขึ้นตรงต่อหัวหน้าหน่วยงาน

(๗) หน่วยงานแต่ละหน่วยงานต้องรายงานผลการการทำงานทางไกลให้หน่วยงานหลักข้างต้นทราบเพื่อสามารถนำผลการรายงานไปพัฒนาการทำงานทางไกลให้ดียิ่งขึ้น



๓.๒ Guide to Telework in the Federal Government^๔

รัฐบาลกลางของสหรัฐเป็นผู้ที่นำเอานวัตกรรมการทำงานด้วยความยืดหยุ่น เช่น การทำงานทางไกลมาใช้ ในเดือนมีนาคม ๒๐๑๐ ประธานาธิบดีบารัค โอบามา เป็นประธานการประชุมที่ทำเนียบขาวให้ความเห็นเกี่ยวกับความยืดหยุ่นในการทำงานและเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญในการรับบุคคลเข้าทำงานและการรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพสูงและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรให้สูงขึ้น โปรแกรมการทำงานทางไกลของรัฐบาลกลางตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองต่อภารกิจและความจำเป็นในการปฏิบัติงานของหน่วยงานการทำงานทางไกลช่วยลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในด้านอสังหาริมทรัพย์และพลังงาน และส่งเสริมประสิทธิภาพในการจัดการ ทำให้เกิดความยืดหยุ่นมากขึ้นในกรณีสภาพอากาศรุนแรงและเหตุฉุกเฉินอื่น พัฒนาคุณภาพชีวิตงานและชีวิตส่วนตัวของลูกจ้าง และเพิ่มโอกาสการจ้างงานสำหรับบุคคลที่มีความพิการ เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นทำให้การทำงานทางไกลเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การทำงานทางไกลไม่ใช่แนวคิดใหม่และไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับการใช้เทคโนโลยี หลักสำคัญสำหรับผู้จัดการและลูกจ้างก็คือการกำหนดความหวังจากการทำงาน (Work Expectation) และเป้าหมายและให้เครื่องมือและความยืดหยุ่นที่จำเป็นกับลูกจ้างเพื่อทำงานให้แล้วเสร็จ

^๔ United States Office of Personnel Management. Guide to Telework in the Federal Government. 2011.

คู่มือแนวทางการทำงานทางไกลของรัฐบาลกลางนำเสนอข้อมูลในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยหน่วยงานของรัฐ ผู้จัดการ ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่จัดการการทำงานทางไกล (Telework Managing Officers) และเจ้าหน้าที่อื่นที่รับผิดชอบให้มีการทำงานทางไกล และลูกจ้าง โดยผู้ใช้งานคู่มืออาจจะเป็นลูกจ้างที่ต้องการรู้รายละเอียดเกี่ยวกับการทำงานทางไกล อาจเป็นผู้จัดการหรือผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ที่ทำงานทางไกลและหวังจะพัฒนาความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดแต่ละวันที่สำคัญ อาจเป็นเจ้าหน้าที่จัดการการทำงานทางไกลหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่มีหน้าที่ดูแลควบคุมหรือปฏิบัติการเกี่ยวกับโปรแกรมการทำงานทางไกลในหน่วยงานของคุณ หรืออาจจะเป็นตัวแทนด้านแรงงานที่ต้องการรู้เกี่ยวกับข้อดีของโปรแกรมการทำงานทางไกล

คู่มือแนวทางการทำงานทางไกลของรัฐบาลกลาง (Guide to Telework in the Federal Government) ที่จัดทำโดยสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐ กำหนดสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) ความหมายของคำว่า “Telework” หมายถึง การจัดการการทำงานโดยให้ลูกจ้างทำงานในสถานที่อื่นที่ได้รับอนุญาต (เช่น บ้าน ศูนย์ทำงานทางไกล) ไม่ว่าจะทำเป็นประจำหรือทำเป็นชั่วโมง แต่ไม่รวมถึงการทำงานที่ทำการเดินทางไปราชการ (Official travel) หรือการทำงานแบบเคลื่อนที่ (Mobile work)

(๒) ประเภทของการทำงานทางไกลโดยทั่วไปแบ่งได้เป็น ๒ รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง การทำงานทางไกลที่เป็นส่วนหนึ่งของการทำงานในตารางงานปกติ และรูปแบบที่สอง การทำงานทางไกลโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่จะได้รับการอนุมัติเป็นรายกรณี เช่น สภาพอากาศไม่ติดขัดพบแพทย์ แต่การทำงานทางไกลไม่ว่าจะทำในรูปแบบใดก็ตาม ลูกจ้างดังกล่าวต้องผ่านการอบรมการทำงานทางไกล (Complete Interactive Telework Training Program) และมีการทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษรกับผู้บังคับบัญชา (Enter into a Written Agreement with his/her Supervisor) มาก่อนแล้ว

(ก) หน่วยงานกลาง กำหนดให้แต่ละหน่วยงานกลางต้องกำหนดให้มี Telework Managing Officers ที่ทำหน้าที่ประสานงานกับสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐ ในเบื้องต้น และกำหนดให้ปรับใช้การทำงานทางไกลกับลูกจ้างทุกคนในองค์กร เว้นแต่ลูกจ้างที่กฎหมายหรือนโยบายขององค์กรกำหนดยกเว้นไว้ อย่างไรก็ตาม หน่วยงาน จะต้องทำความเข้าใจกับลูกจ้างทุกคนว่าการทำงานทางไกลไม่ใช่สิทธิของลูกจ้างที่จะเรียกร้องขอทำงานทางไกลได้ แต่ลูกจ้างที่จะมีสิทธิสมัครเข้าทำงานทางไกล จะต้องมีความสมัครใจเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งการทำงานทางไกลไม่อาจถูกนำมาใช้เพื่อทดแทนการทำงานปกติในกรณีที่ลูกจ้างต้องเข้ารับการรักษาตัวอย่างต่อเนื่องได้ นอกจากนี้ ลูกจ้างที่ทำงานทางไกลต้องมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานแล้วเสร็จ แม้ไม่ได้ปฏิบัติงานที่สถานที่ทำงานหลักก็ตาม อีกทั้งกำหนดหน้าที่ให้หัวหน้าหน่วยงาน ทุกหน่วยต้องกำหนดคุณสมบัติของลูกจ้างที่อาจได้รับอนุญาตให้ทำงานทางไกล ไว้ในนโยบายการทำงานทางไกลและแจ้งให้ลูกจ้างทุกคนในองค์กรทราบ โดยก่อนที่จะอนุญาตให้ลูกจ้างทำงานทางไกลได้ หน่วยงานจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรม การทำงานระยะไกลก่อนเข้าทำสัญญาการทำงานทางไกลเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่าง ผู้บังคับบัญชาและลูกจ้าง รวมไปถึงกำหนดตัวผู้มีหน้าที่จัดการการทำงานทางไกล เพื่อเป็นผู้ประสานงานกับสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐ และปรึกษากับสำนักงาน จัดการบุคลากรของรัฐเมื่อมีการปรับปรุงนโยบายการทำงานทางไกล

(ข) ผู้มีหน้าที่จัดการการทำงานทางไกล จะต้องให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ในเรื่องแนวนโยบายแก่หน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินและการลา เวลา ทำการ การจัดการด้านการปฏิบัติงาน สถานที่ทำงานหลัก การรับเข้าทำงาน และการรักษาบุคลากร และที่ปรึกษาสำหรับบุคลากรที่เป็นผู้พิการ และช่วยกำหนดมาตรการ ในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และเป้าหมายการทำงานทางไกลของหน่วยงาน รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนโยบายในด้านอื่น ๆ

(ค) นโยบายการทำงานทางไกล กำหนดให้แต่ละหน่วยงานต้องจัดทำ นโยบายการทำงานทางไกลสำหรับลูกจ้างที่มีความสมัครใจในการสมัครเข้าการทำงาน ทางไกลที่อาจได้รับอนุญาตให้ทำงานทางไกลได้ และกำหนดหลักเกณฑ์ในการ พิจารณานุญาต แจ้งให้กับลูกจ้างของหน่วยงานทราบโดยถ้วนทั่ว

(ง) คุณสมบัติและการเข้าร่วม หน่วยงานต้องใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าจะ กำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาอนุญาตสำหรับลูกจ้างในหน่วยงานของตนเองอย่างไร โดยนำเอารูปแบบความจำเป็นในการปฏิบัติงานมาเป็นเกณฑ์ตัดสินเฉพาะ เช่น งาน ที่มีลักษณะไม่ต้องการประจำที่สถานที่ทำงาน (Portable work) เช่น การอ่านรายงาน การวิเคราะห์เอกสาร การจัดเตรียมจดหมาย การจัดทำบันทึก เป็นต้น

(จ) การฝึกอบรม หน่วยงานสามารถจัดฝึกอบรมการทำงานทางไกลเองหรือ ใช้บทเรียนสำหรับการฝึกอบรมการทำงานทางไกลของสำนักงานจัดการบุคลากร ของรัฐก็ได้

(ฉ) สัญญาการทำงานทางไกล ลูกจ้างที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทางไกล ทุกคนต้องจัดทำสัญญาการทำงานทางไกลกับผู้บังคับบัญชาภายหลังจากการอบรม จึงจะสามารถทำงานทางไกลได้โดยอาจมีการกำหนดรายละเอียดเรื่องต่าง ๆ ในสัญญา เช่น ระยะเวลาการทำสัญญาใหม่ ลักษณะการทำงานเป็นประจำ เป็นครั้งคราว หรือ แล้วแต่สถานการณ์ ตารางการทำงาน เงื่อนไขอื่นเพิ่มเติม ความคาดหวังจากการ ทำงานและความถี่ของการสื่อสารในช่องทางที่กำหนดไว้ เครื่องมือและค่าใช้จ่ายอื่น ข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย การแก้ไขและการสิ้นสุดของสัญญา

(ช) การรายงาน สำนักงานจัดการ บุคลากรของรัฐต้องจัดทำรายงานผลการ ทำงานทางไกลของทุกหน่วยงานเสนอต่อ รัฐสภาทุกปีเพื่อทราบถึงสถานะของการเข้า โครงการการทำงานทางไกล

(๑๐) ผู้จัดการหรือผู้บังคับบัญชา กำหนดแนวทางปฏิบัติตนของผู้บังคับบัญชา ของลูกจ้างที่ทำงานทางไกล ความรับผิดชอบ ภายใต้อำนาจนี้ การปฏิบัติตนให้เป็น ตัวอย่างแก่ลูกจ้างเพื่อสร้างวัฒนธรรมในเชิง บวกในองค์กร การประสานงานกับผู้มีหน้าที่ จัดการการทำงานทางไกล การทำความเข้าใจ กับนโยบายการทำงานทางไกลขององค์กร และการต่อรองทำสัญญาการทำงานทางไกล การเข้าร่วมการฝึกอบรม การพิจารณาคุณสมบัติ ของลูกจ้าง การทำความเข้าใจและประเมิน ความต้องการของกลุ่ม การทำสัญญาและ ลงนามในสัญญาการทำงานทางไกล การปฏิเสธ ด้วยเหตุผลที่เหมาะสม แนวทางการจัดการ และปฏิบัติการที่ดี ความคาดหวังในการสื่อสาร การอำนวยความสะดวกในการสื่อสารกับสมาชิก ในกลุ่ม การมอบหมายงานอย่างเป็นธรรม การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาเครื่องมือ การปฏิบัติการการทำงานทางไกล ความปลอดภัย

(๑๑) ลูกจ้าง ก่อนเริ่มทำงานทางไกล ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น และต้องทำความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน ทางไกลที่จัดทำโดยหน่วยงานและผู้มีหน้าที่ จัดการการทำงานทางไกล

(๑๒) แนวทางในด้านอื่น ๆ เช่น ความ ปลอดภัย การจัดการปฏิบัติการ การจ่ายเงิน การลา และความยืดหยุ่นในการทำงาน การทำงาน ทางไกลและการปฏิบัติการที่ต่อเนื่อง การรับ เข้าทำงานและการรักษาลูกจ้าง การจัดหา ที่พักของลูกจ้างที่เป็นผู้พิการ





๓.๓ ตัวอย่างนโยบายของกระทรวงยุติธรรมในการให้การทำงานระยะไกล^๔

กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกาเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่จัดทำนโยบายการทำงานทางไกลสำหรับลูกจ้างในองค์กร โดยกำหนดเป้าหมายในการจัดให้มีการทำงานทางไกลเพื่อช่วยในการบริหารกำลังคน ซึ่งกำหนดให้มีรูปแบบการทำงานทางไกล ๒ รูปแบบ คือ แบบเป็นประจำและแบบครั้งคราว ตามแต่สถานการณ์ที่ได้รับการอนุมัติเป็นรายกรณี ส่วนคุณสมบัติของผู้มีสิทธิทำงานทางไกลคือ ต้องทำงานในตำแหน่งที่เอื้อต่อการทำงานทางไกลและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ตำแหน่งที่เอื้อต่อการทำงานทางไกล (Position Compatibility) หมายถึง ตำแหน่งที่ลูกจ้างที่มีศักยภาพที่จะทำงานให้สำเร็จได้จากนอกสถานที่ทำงานปกติ เป็นตำแหน่งที่ลูกจ้างต้องปฏิบัติงานเป็นประจำทุกวัน แต่ไม่รวมถึงตำแหน่งงานให้บริการต่อบุคคลอื่นหรืองานที่ต้องจัดการกับเอกสารสำคัญหรือเอกสารลับ โดยผู้บังคับบัญชาอาจตกลงกับลูกจ้างปรับเปลี่ยนขอบเขตของงานเพื่อให้ลูกจ้างสามารถทำงานทางไกลชั่วคราวหรือตามสถานการณ์ได้

(๒) หลักเกณฑ์ในการได้รับการพิจารณา นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว ลูกจ้างที่จะมีสิทธิสมัครเข้าทำงานทางไกลต้องมีผลประเมินการปฏิบัติงานขั้นสูง (หรือเทียบเท่า) หรือระดับดีกว่าที่เคยได้รับมาก่อน ต้องไม่ถูกลงโทษทางวินัยจากการขาดงานโดยไม่ได้รับอนุญาตต่อเนื่องเกินกว่าห้าวันในปีนั้น ต้องไม่ถูกลงโทษทางวินัยเนื่องจากดู ดาวน์ โหลด หรือแลกเปลี่ยนภาพไปรวมถึงภาพไปเด็กโดยใช้คอมพิวเตอร์ของหน่วยงาน ในระหว่างเวลาปฏิบัติงาน และต้องไม่อยู่ระหว่างเข้าฝึกในโปรแกรมการฟื้นฟูการปฏิบัติงาน การจำกัดการลา หรือการลงโทษทางวินัยอื่นในปีที่ผ่านมา

โดยกระทรวงยุติธรรมได้กำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ที่มีความสอดคล้องกับแนวทางที่สำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐกำหนดไว้แล้ว สามารถสืบค้นเพิ่มเติมได้จากลิงก์ <https://www.justice.gov/sites/default/files/jmd/legacy/2014/07/23/doj1200-01.pdf>

๓.๔ รายงานสถานการณ์ทำงานระยะไกลต่อรัฐสภาฉบับปี ๒๐๑๗^๕

ข้อมูลรายงานจากปี ค.ศ. ๒๐๑๐ เป็นต้นมา พบว่าความก้าวหน้าของการรับเอาการทำงานทางไกลมาใช้ในหน่วยงานของรัฐบาลกลางเพิ่มขึ้นสูงมาก รายงานนำเสนอให้ทราบว่า

(๑) ลูกจ้างที่มีคุณสมบัติและสมัครเข้าทำงานทางไกลมีจำนวนคงที่ จากการรายงานข้อมูลการทำงานทางไกลรายปีของแต่ละหน่วยงานเป็นจำนวนร้อยละของผู้มีคุณสมบัติสมัครทำงานทางไกลพบว่ามีจำนวนค่อนข้างคงที่ โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ มีจำนวน ๔๓% ของจำนวนลูกจ้างในองค์กรทั้งหมด และปี ค.ศ. ๒๐๑๖ คิดเป็นจำนวน ๔๒% โดยสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐจึงเสนอแนะให้หน่วยงานยังคงประเมินการทำงานทางไกลในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

(๒) ปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการลดลง หนึ่งในปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลให้จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการลดลงคือ ความแม่นยำของการระบบการรายงานของหน่วยงาน จากเดิมที่เป็นการรายงานแบบลงข้อมูลในเอกสารเป็นระบบการรายงานอัตโนมัติ และมีการขอทำงานทางไกลในรูปแบบตามแต่สถานการณ์ เช่น สภาพอากาศปิด การกีดขวางทางการเดินทาง ลดจำนวนลงในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ ส่งผลกระทบต่อการเข้าร่วมการทำงานทางไกลในภาพรวมที่ลดลงเล็กน้อยจากเดิม ปี ค.ศ. ๒๐๑๖ ที่มีจำนวน ๒๒% เป็น ๒๑%

(๓) ความแม่นยำในการติดตามการเข้าร่วมการทำงานทางไกลของหน่วยงาน เนื่องด้วยสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐได้ปรับปรุงระบบการรายงานเพื่อรวมฐานข้อมูลบุคลากรของแต่ละหน่วยงาน ทำให้หน่วยงานประสบปัญหาในการเชื่อมโยงระบบการจับเก็บและส่งต่อข้อมูลของตนเข้ากับระบบของสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐ โดยในปี ค.ศ. ๒๐๑๗ พบว่าหน่วยงานอาศัยข้อมูลเวลาจากระบบเวลาทำงานของบุคลากรเพื่อติดตามการทำงานทางไกลทำให้เกิดความแม่นยำของข้อมูลลดลง ปัญหาบางส่วนเกิดจากการลงเวลาผิดของผู้ปฏิบัติงานทางไกลและผู้จัดการไม่ได้แก้ไขข้อมูลดังกล่าวให้ถูกต้อง สำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐจึงเสนอแนะให้หน่วยงานปรับปรุงให้ระบบของหน่วยงานมีความสอดคล้องกับระบบของสำนักงานจัดการบุคลากรของรัฐ และฝึกอบรมลูกจ้างและผู้จัดการเกี่ยวกับการลงเวลาปฏิบัติงาน

^๔ U.S. Department of Justice. DOJ Policy Statement. 2012.

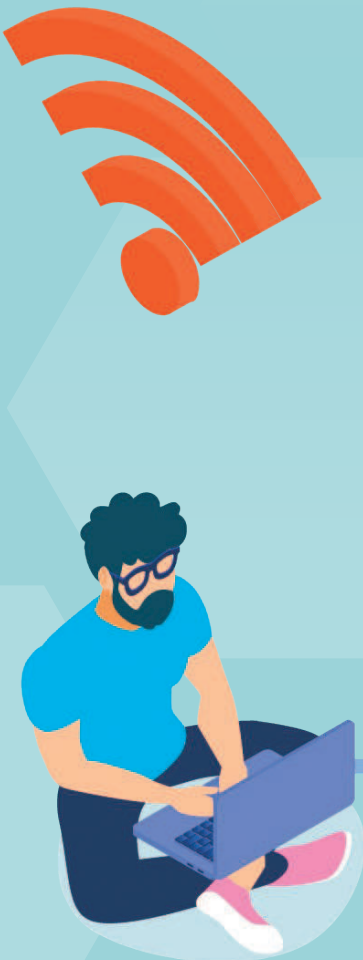
^๕ United States Office of Personnel Management. Status of Telework in the Federal Government, Report to Congress, Fiscal Year 2017. Page 5 - 6.

(๔) หน่วยงานใช้การทำงานทางไกลมาเป็นหนึ่งในการเพิ่มประโยชน์ที่เอื้อต่อการบรรลุเป้าหมายด้านต่าง ๆ หน่วยงานส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จทั้งในด้านจำนวนผู้เข้าร่วมการทำงานทางไกลที่เพิ่มจำนวนขึ้นและเป้าหมายด้านอื่นที่กำหนดไว้ โดยกว่า ๖๔% ของหน่วยงานทั้งหมดบรรลุเป้าหมายการเพิ่มจำนวนของผู้เข้าร่วมโครงการการทำงานทางไกลที่ได้ตั้งไว้ในปี ค.ศ. ๒๐๑๖ รวมทั้งการเพิ่มจำนวนความถี่ของการทำงานทางไกลต่อสัปดาห์ด้วยเช่นกัน ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานก็สามารถบรรลุเป้าหมายด้านอื่นเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน เช่น พัฒนาทัศนคติของลูกจ้างต่อการทำงานทางไกลให้ดีขึ้น การเตรียมการในสภาวะฉุกเฉิน การรับเข้าทำงาน การรักษาลูกจ้าง การลดระยะทางในการเดินทาง การเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน และการลดค่าใช้จ่ายด้านอสังหาริมทรัพย์

(๕) หน่วยงานยังคงพยายามประเมินค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้จากการทำงานทางไกล พบว่ามีเพียง ๒๙% ของจำนวนหน่วยงานของรัฐบาลทั้งหมดเท่านั้นที่สามารถติดตามค่าใช้จ่ายที่ลดลงจากการทำงานทางไกลได้ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายจากการเดินทางและการขนส่ง ค่าเช่าสำนักงาน และการลดลงของการลางานของลูกจ้าง แต่ ๔๘% ของหน่วยงานทั้งหมดยังคงต้องพยายามติดตามประเมินค่าใช้จ่ายที่ลดลงจากการทำงานทางไกล ซึ่งปัญหาการไม่สามารถประเมินค่าใช้จ่ายได้ที่พบบ่อย คือ การไม่มีระบบติดตามประเมินค่าใช้จ่าย ความยากในการแยกค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนการทำงานทางไกลออกจากค่าใช้จ่ายส่วนอื่น และการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

๔. ข้อเสนอแนะ:

หากพิจารณาถึงข้อดีและประโยชน์ของการทำงานทางไกลที่ช่วยในการสร้างความยืดหยุ่นขององค์กรและการประหยัดค่าใช้จ่าย เพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น การรับเข้าทำงานและการรักษาลูกจ้าง การสร้างงานสำหรับผู้พิการ การพัฒนาท้องถิ่น ลดระยะเวลาการเดินทางมาทำงาน บรรเทาปัญหาการจราจรติดขัดให้เบาบางลงและเพิ่มคุณภาพของอากาศให้ดียิ่งขึ้น รวมไปถึงช่วยสร้างความยืดหยุ่นในเวลาทำงานสำหรับผู้ทำงานทางไกล แล้วจะเห็นว่าหากหน่วยงานภาครัฐนำเอาการทำงานทางไกลมาปรับใช้ได้จริงจะก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมในภาพรวม โดยเฉพาะตัวเจ้าหน้าที่ที่จะสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างผลผลิตให้กับองค์กรได้มากขึ้น จากการทำงานที่ไม่ต้องกังวลกับการเดินทางหรือการต้องดูแลครอบครัว เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่มีความสอดคล้องกับมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ทั้งระยะเร่งด่วนและระยะสั้นตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ที่มีเป้าหมายในการ “สร้างอากาศดี เพื่อคนไทย และผู้มาเยือน” ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในหลายพื้นที่ด้วยนั้น จึงเห็นว่า หากหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่หลักรับผิดชอบตามแผนระยะเร่งด่วนนำเอาหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้นำเสนอในข้างต้นมาปรับใช้กับการทำงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขในการสมัครเข้าร่วมโครงการการทำงานทางไกลที่อาจพิจารณาตามผลการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบอย่างรอบด้าน และกำหนดหลักสูตรการอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานทางไกล เช่น การสื่อสารในระหว่างเวลางาน ระยะเวลาการส่งงาน ช่องทางการส่งงาน การปรึกษาผู้บังคับบัญชาในระหว่างทำงานทางไกล การระงับการอนุญาตให้ทำงานทางไกลกรณีผลการปฏิบัติงานลดต่ำกว่าที่กำหนดไว้ การสร้างความสมดุลระหว่างการทำงานกับการใช้ชีวิตระหว่างการทำงานทางไกล การจัดการความเครียดในระหว่างการทำงานทางไกล เป็นต้น นอกจากนี้ ส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้เลยคือการจัดเตรียมฐานข้อมูลให้สามารถเข้าถึงได้จากระยะไกลและสืบค้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความแม่นยำ รวมทั้งต้องกำหนดมาตรการป้องกันการเข้าถึงหรือนำเอาข้อมูลไปใช้ในทางที่เสียหายต่อประโยชน์ของราชการ โดยเมื่อมีการนำเอาการทำงานทางไกลเข้ามาใช้อย่างเต็มรูปแบบอาจจะเป็นแรงกระตุ้นอีกทางหนึ่งที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผลการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับมาตรฐานที่สูงที่สุดเพื่อจะมีสิทธิสมัครทำงานทางไกลอื่นจะทำให้สามารถใช้ชีวิตอิสระอย่างมีความรับผิดชอบได้





► **นายโกมล จิรชัยสุทธิกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา** เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสัมมนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ เรื่อง การสร้างความรับรู้และความเข้าใจการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ การสัมมนาฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างถูกต้องครบถ้วน และสามารถตรวจพิจารณาร่างกฎหมายให้มีคุณภาพและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว



► **สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา** จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ครั้งที่ ๒ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล : มุมมองจากผู้ร่างกฎหมาย นักวิชาการ และนักกฎหมายต่างประเทศ วิทยากรประกอบด้วย Mr. George Hwang นักกฎหมายและผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและสื่อสารมวลชนจากประเทศสิงคโปร์ นางสาวฐิติรัฐ ทิพย์สัมฤทธิ์กุล อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนางสาวสินีนาถ ภาะวัง นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์



► **สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา** จัดโครงการกฤษฎีกาสัณจร ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กิจกรรมเน้นการบรรยาย เรื่อง การร่างกฎหมายและการให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมาย การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิชาชีพกฎหมายที่น่าสนใจ และการค้นคว้าข้อมูลผ่านเว็บไซต์สำนักงานฯ www.krisdika.go.th

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจาก ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวน คดีอาญา พ.ศ.

เนื่องจากมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านกระบวนการยุติธรรมให้เกิดผล โดยปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจน เพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา และเพื่อให้ระบบการสอบสวนคดีอาญาสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพสมควรให้มีกฎหมายกลางว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาของข้าราชการตำรวจเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานสอบสวนร่วมกันระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง และยกระดับการให้บริการแก่ประชาชนที่ดีและมีมาตรฐาน

โดยประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับคือ ร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนยิ่งขึ้นในการแจ้งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ กล่าวคือ กำหนดให้พนักงานสอบสวนในทุกท้องที่มีหน้าที่และอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ ไม่ว่าเหตุจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ประชาชนจึงได้รับความสะดวกยิ่งขึ้นโดยสามารถที่จะร้องทุกข์หรือกล่าวโทษแก่สถานีตำรวจท้องที่ใดก็ได้ และเมื่อพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษแล้วจะต้องสอบสวนเบื้องต้นเท่าที่จะพึงทำได้ แล้วรีบส่งคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนเบื้องต้นไปยังพนักงานสอบสวนที่มีเขตอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อีกทั้งยังได้กำหนดให้กรณีที่ทรัพย์สินสูญหาย ประชาชนไม่จำเป็นต้องไปแจ้งความต่อตำรวจก่อนแล้วจึงไปแจ้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้นเพื่อให้ออกบัตรหรือเอกสารใหม่ กรณีนี้จึงได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับแจ้งและออกเอกสารหรือหลักฐานให้แก่ประชาชนผู้แจ้งได้ อย่างไรก็ดี ไม่ห้ามพนักงานสอบสวนที่จะรับแจ้งได้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน นอกจากนี้การปรับปรุงระบบการสอบสวนโดยให้พนักงานอัยการสามารถเข้าร่วมให้คำแนะนำในการสอบสวนได้ตั้งแต่ต้นจะช่วยอำนวยความสะดวกในคดีอาญาให้แก่ประชาชนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.

